

පුණ්‍යානුමෝදනාව

නික්මයාම

නිසාරණීය සූත්‍රය
නිරොකුසි සූත්‍රය

www.buddhismforyou.org

ආචාර්ය පූජනීය
මිරිස්සේ ධම්මික ස්වාමීන් වහන්සේ

ධර්මප්‍රායෝගික

වර්ෂ දෙදහස් නවයේ නොවැම්බර් 27 වැනිදා අකාලයේ පරලෝසැපත් සමිත පින්සර ජයසේන තරුණ මහතා මෙම ධර්ම දානයේ පින් අනුමෝදන් වී සිය හව ගමනේදී ආයු, වර්ණ, සැප, බල, ප්‍රඥා ලබා මෙම ගෞතම බුද්ධ ශාසනය තුළදීම වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කරගෙන උතුම් වූ නිවනින් සැනසේවා.

ප්‍රඥා ප්‍රභා සංවිධානයේ සැමටත්, මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථය කියවන ඔබටත්, ධර්ම ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කර දුන් පියසිරි මුද්‍රණාලයේ අධිපති ඇතුළු කායථී මණ්ඩලයේ සැමටත් නිරෝගී සුව සැලසේවා. උතුම් වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධය වේවා! නිවනම වේවා!

මෙයට
සමිතගේ මාපියන්, සහෝදරිය,
සහෝදරයින් දෙදෙනා,
සමිතගේ භාර්යාව හා
දියණියන් විදෙනා

2011 නොවැම්බර් 27
55, බාරොන් පෙරේරා මාවත,
නව නගරය,
ගොතටුව.

**සිරි සුදස්සනාරාම සදහම් සෙනසුනෙහි
මාසික වැඩ සටහන**

★ සෑම පුර පසළොස්වක පොහොය දිනකම උදෑසන 6.00 සිට සවස 6.00 දක්වා පැවැත්වෙන සීල සමාදාන වැඩසටහන.

විදිනට, පුජනීය මිරිස්සේ ධම්මික ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් දේශිත සූත්‍ර දේශනා දෙකකින් සමන්විත ධර්ම ග්‍රන්ථයක්, ධර්ම දානය ලෙසින් බෙදා දෙනු ලැබේ.

★ දිනපතා රාත්‍රී 7.00 ට තෙරුවන් වහන්සා විසින් කිරීම.

★ සෑම සෙනසුරාදා දිනකම උදෑසන 7.00 - 9.30 දක්වා පැවැත්වෙන භාවනා වැඩසටහන.

★ සෙනසුරාදා සවස 2.45 - 5.30 දක්වා පැවැත්වෙන ඉංග්‍රීසි දහම් පාසල.

★ සෑම මසකම අවසන් සෙනසුරාදා රාත්‍රී 7.00 ට පැවැත්වෙන අටවිසි බුද්ධි වන්දනාව සහ බෝධි පූජාව.

★ ඉරිදා උදෑසන 8.00 - 12.00 දක්වා පැවැත්වෙන සිංහල මාධ්‍ය දහම් පාසල.

★ සෑම මසකම අවසන් ඉරිදා සවස 3.00 - 6.00 දක්වා පැවැත්වෙන තරණ දහම් හමුව.

★ සෑම මසකම අවසන් ඉරිදා සවස 4.00 - 6.00 දක්වා පැවැත්වෙන ආහාර බැංකුවෙහි ප්‍රජා සේවාව.

★ සිරි සුදස්සනාරාම සදහම් සෙනසුනෙහි පාරම් දම් සංවිධානය මගින් සිදුකෙරෙන ශිෂ්‍යත්ව වැඩපිළිවෙල හා දීප ව්‍යාප්ත සමාජ සත්කාරය.

“ප්‍රඥා ප්‍රභා”
සිරි සුදස්සනාරාම සදහම් සෙනසුන
පන්තිපිටිය පාර
බත්තරමුල්ල.

මුද්‍රණය
පියසිරි මුද්‍රණාලය සහ සමාගම
අංක 469, අතුරුගිරිය පාර, මාලබේ.
ෆෝන්/ෆැක්ස් : 011-2561551

නිසසාරණීය සූත්‍රය

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

ජයිමා භික්ඛවෙ නිසසාරණියා ධාතුයො, කතමා ජ
ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵ්ඵං වදෙය්‍ය, මෙතතා හි ඛො මෙ
වෙතොවිමුත්ති භාවිතා ඛහුලිකතා යානිකතා, වජ්ජකතා,
අනුධිතා පරිචිතා සුසමාරාඝ්ඛා, අට්ඨ ව පන මෙ ඛ්‍යාපාදො
චිතං පරියාදාය තිට්ඨති” ති. සො මා හෙවන්තිස්ස
වචනීයො: “මායස්මා ඵ්ඵං අචච මා භගවනං අඛ්ඛාවිකඛි,
න හි සාධු භගවතො අඛ්ඛකඛානං න හි භගවා ඵ්ඵං
වදෙය්‍ය අධ්ධානමෙතං ආචුසො අනචකාසො යං මෙතතාය
වෙතො විමුත්තියා භාවිතාය ඛහුලිකතාය යානිකතාය
වජ්ජකතාය අනුධිතාය පරිචිතාය සුසමාරාඝ්ඛාය,
අට්ඨ ව පනස්ස ඛ්‍යාපාදො චිතං පරියාදාය ධස්සනිති
නෙතං ධානං විජ්ජති, නිසසාරණං හෙතං ආචුසො
ව්‍යාපාදස්ස යදිදං මෙතතා වෙතොවිමුත්ති”ති.

“මහණෙනි, මේ නිසසාරණීය ධාතු සයෙකි. කවර සයකිද?”

මේ ශාසනයෙහි භික්ෂුව, මා විසින් මෙහි වේනෝ විමුත්තිය භාවිතය, නැවත
නැවත පුරුදු කරන ලද්දේය. යානාවක් කොට පවත්වන ලද්දේය. මනාසේ
ශක්තිමත්ව පුහුණු කරන ලද්දේය. ඉටන ලද්දේය. පුහුණු කරන ලද්දේය.
මොනවට පුරුදු කරන ලද්දේය. එනමුත් ව්‍යාපාද සිත භාත්පසින් මැඩගෙන

සිටින්නේය’යි පවසන්නේ නම් “එසේ කියන්නට එපා යි කිය යුතු වන්නේය.
ආයුෂ්මතුන්, එසේ කියන්නට එපා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට චෝදනා කරන්නට
එපා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෝෂාරෝපණය කිරීම නුසුදුසුය. ඇවැත්නි,
මෙහි වේනෝවිමුත්ති භාවිත, නැවත නැවත පුරුදු කරන ලද, යානාවක්
කොට පවත්වන ලද මනාසේ ශක්තිමත්ව පුහුණු කරන ලද, හොඳින් පුහුණු
කරන ලද, මොනවට පුරුදු කරන කල්හිද (එනම් තවමත්) ව්‍යාපාදය ඔහුගේ
සිත මැඩගෙන සිටින්නේය යන යමක් වේ නම්, එම කරුණ අස්ථානයයි.
සිදුවන්නට හැකියාවක් නැත. ඇවැත්නි, යම්බඳු මේ මෙහි වේනෝ විමුත්තියක්
වේ නම්, එයම ව්‍යාපාදයේ බැහැරවීමයි. එනම් නික්මීමයි.

කාරුණික වූ පින්වතුනි,

තුනුරුවන් සතු අනන්ත මහ ගුණ බලයෙන් පින්වත් ඔබ හැම දෙනාටම
ධර්මාවබෝධය පිණිස කුසල ධර්මයන් වැඩි උතුම් නිර්වාණාවබෝධය පිණිසම
මේ උතුම් ධර්මානුශාසනාව හේතුවේවා යි මහත් වූ කරුණාවෙන් අධීෂ්ඨාන
කරන්න කැමතියි.

අද දේශනා කරනු ලබන්නේ අංගුත්තර නිකායේ ජක්ඛ නිපාතයේ
ප්‍රථම පණ්ණාසකයේ සඳහන් සාරාණීය වර්ගයේ නිසසාරණීය සූත්‍ර දේශනාවයි.

තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමයේ වැඩ
වාසය කරනවා. ස්වාමීන් වහන්සේලා අතර මෙවැනි සාකච්ඡාවක් ඇතිවෙනවා.
මේ ස්වාමීන් වහන්සේලා වෙනුවෙන් තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ
සඳහන් කරනවා.

භාවනාව පුරුදු කරන යම් භික්ෂුවක් යනුවෙන් මෙහිදී සඳහන් කළත්,
භාවනාව පුරුදු කරන භික්ෂුන් වහන්සේ නමක්, භික්ෂුණියක්, උපාසක හෝ
උපාසිකාවක් යන මේ සිවු පිරිසම මේ සූත්‍ර දේශනාවේ අදහසට ගලපාගන්න
කැමැතියි. මේ සූත්‍ර දේශනාව ඔස්සේ ඔබත් සම්මුතියේ අප පාවිච්චි කරන “
මම” යන අදහසින් හඳුන්වාගෙන ම ගලපා බලන්න. ගලපා හිතන්න.

මෙහිදී නිසසාරණීය ධාතු නමයෙන් හයක් බුදුරජාණන් වහන්සේ
දේශනා කරනවා.

★ පළමුවෙනි කරුණ නම් “මෙෙත්‍රිය”
(මෙෙත්‍රී වෙනොවිමුත්තිය)

යම් හික්‍ෂුවක්, මෙෙත්‍රිය වඩමින් ඒ මෙෙත්‍රිය මෙන්තාය හික්ඛවේ වෙනො විමුක්ති ආසේවිතා, භාවිතා, බහුලිකතා, යානිකතා, වන්ථුකතා, අනුට්ඨිතා, පරිචිතා, සුසමාරද්ධා ආදී වශයෙන් යානාවක් වගේ, වස්තුවක් වගේ, මනාව හිත එහි පිහිටුවා ගෙන, මනාව පුරුදු කරගෙන හිත සමාධි ගත කරගෙන නැවත නැවතත් වඩනවා කියන අදහසින් මෙෙත්‍රිය පුරුදු කළත්, ඉන් අනතුරුව ඒ සිතෙහි වෙනො විමුක්ති මෙෙත්‍රී සමාධියට වඩා ව්‍යාපාදය සිත මැඩගෙන ඉන්නවා, ව්‍යාපාදය මතු වෙලා තිබෙනවා. නමුත් වෙනො විමුක්තිය පිණිස මේ කාමච්ඡන්ද, ව්‍යාපාදය, ථිතමිද්ධය, උද්ධච්ච - කුක්කුච්ච, විචිකිච්ඡා නම් වූ මේ පඤ්ච නිවරණ ධර්මයන් බැහැර කරගෙනම මෙෙත්‍රීයෙන්, මෙෙත්‍රී සමාධියම පුරුදු කරනවා. පුරුදු කරන්න උත්සාහ දරනවා. යානාවක් වගේ වස්තුවක් වගේ, එහිම සිහිය පිහිටුවා ගෙන, මනාව සිහිය පිහිටුවා ගෙන, මනාව පුරුදු කරගෙන මේ මෙෙත්‍රීය වඩනවා. නමුත් ව්‍යාපාද සිත, තරහ සිතුවිල්ල මාව මැඩගෙන, මෙෙත්‍රීය මැඩගෙන පිහිටා සිටිනවා.

තවත් හික්‍ෂුවක්, මෙසේ කියනවා. එසේ නොකිය යුතුයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාධ්‍යාන කරන්න එපා. එනම් අසත්‍යයෙන් වෝදනා කරන්න එපා. බොරුවට වෝදනා කිරීම සුදුසු නැහැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ආකාරයෙන් දේශනා කර නැහැ. “මෙෙත්‍රී වෙනො විමුක්තිය වඩන්න. යානාවක් වගේ, වස්තුවක් වගේ, එහි සිහිය මනාව පිහිටුවා ගෙන, මනාව පුරුදු කරමින්, මෙෙත්‍රීය වඩන්න. එසේ වැඩිමෙන් ව්‍යාපාදය ඇතිවේවි” නමුත්, මේ ආකාරයට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කොට නැහැ. එය අනවකාශයි. එවැනි දෙයක් විද්‍යාමාන වන්නේ නැහැ. ඒනිසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එසේ කියන්න එපා. අසත්‍යයෙන් වෝදනා කරන්න එපා. මෙෙත්‍රී වෙනො විමුක්තිය මනාව වඩනවා නම්, ව්‍යාපාදයට ඇති නිස්සරණය එයයි. ව්‍යාපාදයෙන් ඉවත් වෙන්න, ගැලවෙන්න ඇති කරුණ නම් මෙෙත්‍රී වෙනො විමුක්තියමයි.

යම් මහණ කෙනෙක් වෙනො විමුක්ති පඤ්ච නිවරණ ධර්මයන්ගෙන් බැහැර වූණු මෙෙත්‍රී සිත පුරුදු කරනවා නම් ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයෙන් යානිකතාය, වන්ථුකතාය, අනුට්ඨිතාය, පරිචිතාය, සුසමාරද්ධාය ආදී වශයෙන් යානාවක් කොට, වස්තුවක් කොට, හිතේ මුල් තැනක් දී ඉටුකොට ඒ වගේම පුරුදු කරමින්, සිහිය මනාව පුරුදු කරමින් (මොනවට පුරුදු කරනවා යනුවෙන් සඳහන් කළේ එයයි.) සිතෙහි ම පිහිටුවා ගනිමින් මෙෙත්‍රීය වඩනවා.

මෙසේ යම් කෙනෙක් වෙනො විමුක්තිය මෙෙත්‍රීය වඩනවා නම්, යානාවක් කොට වස්තුවක් කොට පුරුදු කරනවා නම් මනාව පුරුදු කරනවා නම්, මනාව සිහිය පිහිටුවනවා නම්, ඒ සිතෙන් ව්‍යාපාදය බැහැර වී යනවා. ව්‍යාපාදයෙන් නිස්සරණයට පත්වෙන්න නම්, අත්හරින්න නම්, බැහැර වෙන්න නම්, මෙෙත්‍රී සහගත චිත්තයමයි පුරුදු කළ යුතු වන්නේ.

යම් කෙනෙක්, වෙනො විමුක්ති මෙෙත්‍රීය පුරුදු කොට, එහෙත් තවමත් තරහ සිතුවිලි හට ගන්නවා නම් මේ ආකාරයට පැවසීම හොඳ නැහැ. ඒ කුමක්ද? මේ දේශනාවේ සඳහන් ආකාරයට යානාවක් කොට, වස්තුවක් කොට, සිහිය පිහිටුවා ගෙන, මනාව පුරුදු කරලා, මොනවට පුරුදු කරලා, මෙසේ කළත් තවමත් මගෙ සිත ව්‍යාපාදයෙන් මැඩගෙන නම් තියෙන්නේ එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරන වෝදනාවක් වෙනවා. එසේ නොකිය යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙලෙස දේශනා කර නැහැ. වෙනො විමුක්ති මෙෙත්‍රීය යානාවක් වගේ, වස්තුවක් වගේ පුරුදු කළාම, මොනවට පුරුදු කළාම, මනාව ආශ්‍රය කරගෙන පුරුදු කළාම, ව්‍යාපාදය ඇතිවෙනවා කියලා. එය අස්ථානයක්. මෙය සුදුසු තැනක් නොවේ. එයට අවකාශයක් නැහැ. එහෙම දෙයක් විද්‍යාමාන වන්නේ නැහැ.

යම් කෙනෙකුට ව්‍යාපාදය නිස්සරණය වෙන්න අවශ්‍ය නම්, බැහැර වෙන්න ඕනෑ නම්, අත්හරින්න ඕනෑ නම්, පුරුදු කළ යුතු වන්නේ මෙෙත්‍රී සහගත වෙනො විමුක්තියමයි. යම් කෙනෙකුගෙ සිතෙහි ව්‍යාපාදය හට ගන්නවා නම් තරහ සිතුවිලි පහල වෙනවා නම්, එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාවේ හෝ අවවාදයේ ඇති වැරද්ද නොවෙයි. ඒ අයගේ සිතෙහි මනාව මෙෙත්‍රීය පුරුදු නොවීමේ ඇති වැරද්දයි. සිතේ තරහ සිතුවිලි හටගන්නේ තමා තුළ ඇති වැරද්දෙන්.

මෙය අපේ ජීවිතවලට ගලපා බැලුවොත්, භාවනාවේදී අපේ හිතේ සමාධිය දියුණු වන්නේ නැත්නම්, එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අවවාදයේ ඇති වැරද්දක් නොවෙයි. එය තමා විසින් පුරුදු කරන ලද ක්‍රමයෙහි අඩුවක් හෝ තවමත් තමාගේ නුපුරුදු ස්වභාවය විය යුතුමයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කිසිවිටෙකවත් සඳහන් කර නැහැ, මෙෙත්‍රී වෙනො විමුක්තිය නිසා ව්‍යාපාදය හටගන්නා බව.

“මම මොන කරම් මෙමත්‍රිය පුරුදු කළත්, තවමත් ව්‍යාපාදයෙන් බැහැර වෙන්න බැරිවුණා” යනුවෙන් නොපැවසිය යුතුයි. මෙසේ පවසන්නේ නම් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වෝදනා කිරීමත්, නිග්‍රහයක් වෙනවා. එසේනම්, අප විසින් කළ යුතු වන්නේ කුමක්ද? චේතෝ විමුක්ති මෙමත්‍රිය, යානිකතාය, වත්ථුකතාය, අනුට්ඨිතාය ආදී වශයෙන් දේශනා කර ඇති ආකාරයට මනාව පුරුදු කිරීමයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය දේශනා කළේ මනා විශ්වාසයෙන් යුතුවමයි. ව්‍යාපාදයට තිබෙන නිස්සරණ ධර්මය නම් චේතෝ විමුක්ති මෙමත්‍රියමයි. ව්‍යාපාදයෙන් ගැලවෙන්න තිබෙන එකම කරුණ නම් මේ මෙමත්‍රිය පුරුදු කිරීමයි. චේතෝ විමුක්තිය පුරුදු කිරීමයි. අප සියළු දෙනාම නිරන්තරයෙන් චේතෝ විමුක්ති මෙමත්‍රියෙන්, පඤ්ච නිවරණ ධර්මයන්ගෙන් බැහැරවී, සිතට මෙමත්‍රිය ඇතුළු කරගෙනම පුරුදු කළ යුතුමයි. එවිට කරහව, කරහව සම්බන්ධ සිතුවිලි, උපක්ලේෂ මේවා නිස්සරණය වෙනවා. එනම් බැහැර වෙනවා. ඒනිසා නිතර නිතර මෙමත්‍රිය පුරුදු කිරීම අවශ්‍යයි. මොනවට පුරුදු කිරීම අවශ්‍යයි. ඒ මෙමත්‍රී සිත නිරන්තරයෙන් ආශ්‍රය කිරීම අවශ්‍යයි. ඒ මෙමත්‍රී සමාධිය දියුණු කිරීම අවශ්‍යයි. නිස්සරණයට පත්වන අවස්ථාව දක්වාම මෙමත්‍රිය පුරුදු කිරීම අවශ්‍යයි. දේශනාවේ අඩුවක් හැටියට හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමක් තව දේශනා නොකොට ඇතැයි කියන සැකයකින් තොරව, ඒ චේතෝ විමුක්ති මෙමත්‍රිය අප විසින් වඩ වඩාත් පුරුදු කළ යුතුය. මේ දේශනා කළ කරුණු හයෙන් පළමු වැනි කරුණයි.

★ දෙවැනි කරුණු නම් “කරුණාව”
(කරුණා චේතෝවිමුක්තිය)

මහණෙනි, යම් කෙනෙක් කරුණාව, චේතෝ විමුක්ති කරුණාව, පඤ්ච නිවරණ ධර්මයන් ගෙන් බැහැර වූණු කරුණාව, යානිකතාය, වත්ථුකතාය, අනුට්ඨිතාය, පරිචිතාය ආදී වශයෙන් යානාවක් කොට වස්තුවක් කොට, සිතෙහි තැන්පත් කර ගනිමින්, පුරුදු කරමින්, මොනවට පුරුදු කරමින්, එයම ආශ්‍රය කරමින්, පරිචිතයක් හැටියටම පරිවයක් හැටියටම පුරුදු කළත්, එනමුත් තවමත් මගෙ හිත ‘විහිංසා වින්තා’ එනම් හිංසා සහගත සිතුවිලි පහළ වෙනවා, හිංසාකාරී සිතුවිලි මගෙ සිතේ හටගන්නවා යයි පවසනවා.

ඇවැත්නි, මෙසේ කියන්න එපා. මෙසේ නොකිය යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසත්‍යයෙන් වෝදනා නොකළ යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙලෙසින් දේශනා කර නැහැ. “චේතෝ විමුක්ති කරුණාව, යානාවක්, වස්තුවක් ලෙසින් සිතෙහි පිහිටුවා ගෙන පුරුදු පුහුණු

කරමින්, මනාව පුරුදු කරමින් එය ආශ්‍රය කරමින්, මනාව පරිවයක් ඇති කර ගන්නා විට, හිංසා සිතුවිලි, පීඩාකාරී සිතුවිලි ඇතිවෙනවා කියලා දේශනා කරලා නැහැ. ඒක අස්ථානයක්, එකට එක ගැලපෙන්නේ නැහැ. එය අනවකාශයි. එසේ දකින්න අවකාශයක් නැහැ. එසේ විද්‍යාමාන වන්නේ නැහැ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ චේතෝ විමුක්ති කරුණාව, යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කළාම හිංසා සිතුවිලි, විහිංසා සිතුවිලි, පීඩාකාරී සිතුවිලි, බැහැර වෙනවා යනුවෙනි. එසේ හිංසාකාරී, පීඩාකාරී, සිතුවිලි වලට තිබෙන නිස්සරණය නම්, කරුණාවම පුරුදු කිරීමයි. ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයටම යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් චේතෝ විමුක්ති කරුණාවම යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කිරීමමයි කළ යුතුවන්නේ. මුලදී සඳහන් කළේ මෙමත්‍රීය පිළිබඳව දැන් කරුණාව.

යම් කෙනෙකුගේ හිතේ හිංසාකාරී පීඩාකාරී සිතුවිලි පහළ වෙනවා නම්, “මම කරුණාව කෙතරම් පුරුදු කරනවාද? මගේ හිතේ කරුණාව ඇති කරගන්න කැමතියි. මම කරුණාවන්න කෙනෙක් ලෙස ජීවත් වෙන්න උත්සාහ දරනවා. නමුත් මගේ හිතේ හිංසාකාරී පීඩාකාරී සිතුවිලි හටගන්නවා. මම යානාවක්, වස්තුවක් ආදී ලෙසින් සිහිය පිහිටුවා ගෙන පුරුදු කරමින්, මනාව පුරුදු කරමින් ඒවා ආශ්‍රය කළත්, නිතර නිතර පුරුදු කළත්, මගේ සිතෙහි හිංසාකාරී සිතුවිලි පීඩාකාරී සිතුවිලි කරුණාව මැඩගෙන සිටිනවා. හිංසාකාරී සිතුවිලි හටගෙන තිබෙන්නේ කරුණාව යටපත් කරගෙනයි. මෙසේ ප්‍රකාශ කරන විට එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරන අවමානයක්, වෝදනාවක් ලෙසටයි එයින් අදහස් කරන්නේ.

මේ නිසයි සඳහන් කළේ, ඇවැත්නි, එසේ කියන්න එපා. එසේ නොකිය යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසත්‍යයෙන් වෝදනා කරන්න එපා. එසේ නොකළ යුතු වන්නේය. “චේතෝ විමුක්ති කරුණාව, යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කළ විට හිංසාකාරී සිතුවිලි, පීඩාකාරී සිතුවිලි ඔබේ කරුණා සිත මැඩගෙන සිටිනවා” යනුවෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කර නැහැ. එය අස්ථානයක්. එය අනවකාශයක්. එය අවිද්‍යාමානයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ චේතෝ විමුක්ති කරුණාව, යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් මනාව (මොනවට) පුරුදු කරනවා නම් හිංසාකාරී, පීඩාකාරී සිතුවිලි වලට තිබෙන නිස්සරණය එයයි.

ඔබට දැන් පැහැදිලි ඇති, සිත්වලට අකාරුණික සිතුවිලි නිරන්තරයෙන් පැමිණෙන්නේ නම් එය තමාගේ පුරුද්දේ ඇති අඩුවක්. අකාරුණික සිතුවිලි බැහැර කළ යුතු වන්නේ වේතෝ විමුක්ති කරුණාවම නිතර නිතර මනාව (මොනවට) පුරුදු කිරීමෙන් හා තමා විසින්ම ආශ්‍රය කිරීමෙනුයි.

★ **තුන්වෙනි කරුණා හම් “මුදිතාව”**
(මුදිතා වේතෝවිමුත්තිය)

“මුදිතා” ගුණය නම් අන්‍යයන්ගේ දියුණුව දැක සතුටු සිතක් ඇතිකර ගන්නා අවස්ථාවයි. නිරාමිස ප්‍රීතියක් ඇතිකර ගන්නාවූ අවස්ථාවයි. අන්‍යයන්ගේ අභිවාද්ධියේදී, මානසික සුවයක් ලබන්නාවූ අවස්ථාවයි.

යම් මහණ කෙනෙක් වේතෝ විමුක්ති මුදිතා සිතුවිල්ල යානාවක්, වස්තුවක් ලෙසින්, මේ ආදී වශයෙන් පුරුදු කරමින් සිටින නමුත් තවමත් ඒ සිත අරතියෙන්, කළකිරීමෙන් බැසගෙන සිටිනවා. එසේ නැතිනම් මැඩගෙන සිටිනවා. එසේ පවසන්නේ නම් ඇවැත්ති, එසේ නොකිව යුතුය. එහෙම නොකිය යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වෝදනා නොකළ යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙලෙසින් දේශනා කර නැහැ. කෙසේද? වේතෝ විමුක්ති මුදිතා සිතුවිල්ල යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කිරීමෙන් කළකිරීම ඇතිවෙනවා යනුවෙන්.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැහැදිලි කොට දේශනා කළේ වේතෝ විමුක්ති මුදිතාව, යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කිරීමෙන්, මනාව පුරුදු කිරීමෙන් පරිචය වීමෙන්, ආශ්‍රය කිරීමෙන්, ඒ කළකිරීම, අරතිය බැහැර කරගන්න පුළුවනි. රතිය යනු රාගය වගේම ඇලෙනවා යන අදහසයි. ‘අරතිය’ යනු නොඇලෙනවා යන අදහසයි. මෙතෙතදී අදහස් කරන්නේ යම් කෙනෙකුගේ දියුණුවක්, අභිවාද්ධියක් කෙරෙහි සන්තෘෂ්ඨියට පත්නොවී ප්‍රතික්ෂේප කරනවා යන අදහසයි. යම් කෙනෙකුට මේ කළකිරීම, ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, බැහැර කිරීම ඇතිකර ගන්න අවශ්‍ය නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළ ආකාරයෙන් වේතෝ විමුක්තිය යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කළ යුතුය. කළකිරීමට තිබෙන නිස්සරණය මේ වේතෝ විමුක්ති මුදිතාවයි.

සරල අදහස පැහැදිලි කළොත්, යම් කෙනෙකුගේ යහපත, දියුණුව දැක තව කෙනෙකුට සැනසෙන්න, සුවපත් භාවයක් මනසේ ඇතිකර ගන්න නොහැකි නම්, නොහැකි සිතුවිලි සිතේ ඇතිවෙනවා නම් (එය ප්‍රතික්ෂේප

කරනවා නම්) මුදිතා ගුණය යානාවක්, වස්තුවක් මේ ආදී වශයෙන් කොපමණ පුරුදු කළත්, මේ මුදිතාව මැඩගෙන මගේ සිතේ ඇතිවන්නේ, පහළ වන්නේ කළ කිරීමයි.

මෙසේ ඔබ සඳහන් කළොත් එය ඔබේ වැරද්දක්. එනම් මනාව පුරුදු කර නැහැ. යානාවක් වස්තුවක් ආදී වශයෙන් වේතෝ විමුක්ති මුදිතාව ඔබ පුරුදු කර නැහැ. එසේ පුරුදු නොකොට ඔබ සඳහන් කළොත් “මම කොපමණ පුරුදු කළත් මුදිතාව යටපත් කරගෙන කළකිරීම හටගන්නවා” යනුවෙන් එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරන අසත්‍ය වෝදනාවක් වන හෙයින් එසේ නොකිය යුතුයි. එසේ නොකිය යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ වේතෝ විමුක්ති මුදිතාව යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කිරීමෙන්, මනාව පුරුදු කිරීමෙන්, මොනවට පුරුදු කිරීමෙන්, ආශ්‍රය කිරීම නිසා ඒ කළකිරීමෙන් නිස්සරණය වෙන්න පුළුවනි. බැහැර වෙන්න පුළුවනි.

අන්‍යයන් ලබන්නා වූ සන්තෘෂ්ඨිය, අන්‍යයන් ලබන්නා වූ දියුණුව, අනුන් ලබන්නාවූ දෑ දැක සැනසෙන්නට නොහැකි ව ඒ ගැන අමනාපයක්, ඊෂ්ඨාවක් හෝ අකැමති සිතුවිලි හටගන්නවා නම්, භාවනාවේ නියුතු කෙනෙකුගේ වැඩිමේ වැරද්දක් තිබෙනවා. ඔහු හෝ ඇය හිතුවොත් මම කොපමණ පුරුදු කළත් යානිකතාය, වත්පුකතා ආදී ආකාරයට තවමත් මගේ සිතේ මුදිතා ගුණය (අනුන්ගේ දියුණුව, අභිවාද්ධිය) දැකීමේ කැමැත්තක් නැහැ. මගේ හිතේ අකැමැත්තක්, නොසන්සුන් භාවයක් පහල වෙනවා. සාමාන්‍ය වශයෙන් ඊෂ්ඨාවක් පහළ වෙනවා. ඒ නිසා තමා විසින්ම අවබෝධ කොට ගත යුතුයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කර තිබෙන්නේ මුදිතා ගුණය මනා පුරුදු කිරීමෙන් ඒ කළකිරීම බැහැර වෙන බවයි. නමුත් මගේ හිතේ අතිවෙනවා නම් එය මගේ පුරුදු කිරීමේ වැරද්දක්. එය මදිකමක්. මනාව ආශ්‍රය නොකිරීම. මේ ආදී ලෙසිනුයි භාවනා කරන්නා වූ අය විසින් සිහිපත් කළ යුතුවන්නේ.

★ **හතරවෙනි කරුණා හම් “උපේක්ඛාව”**
(උපේක්ඛා වේතෝවිමුත්තිය)

වේතෝ විමුක්ති උපේක්ඛාව යානාවක් වස්තුවක් ආදී වශයෙන් යම් කෙනෙක් පුරුදු කරන්නේ නමුත්, “මගේ උපේක්ෂා සහගත සිත රාගාදී කෙලෙස් වලින්, රාගාදී සිතුවිලි වලින් මැඩගෙන සිටිනවා” යයි කෙනෙක් පවසනවා නම්, ඇවැත්ති, එසේ පවසන්න එපා, එසේ නොකිය යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසත්‍යයෙන් වෝදනා නොකළ යුතුයි. භාග්‍යවතුන්

වහන්සේ මෙලෙසින් දේශනා කර නැහැ. කෙසේද? වෙනොවිමුත්ති උපේක්ෂාව යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කරන විට, ඒ රාගාදී සිත මැඩගෙන සිටිනවා. රාගාදී අරමුණු පහළ වෙනවා. මෙසේ කියන්නේ නම් එය අස්ථානයක්. එය අනවකාශයක් එය අවිද්‍යාමානයි. එසේ වෙන්න බැහැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ වේතො විමුක්ති උපේක්ෂාව මනාව, මොනවට පුරුදු කරන විට ඒ රාගාදී අරමුණු වලින් ගැලවෙන්න, බැහැර වෙන්න පුළුවනි.

★ පස්වෙනි කරුණ නම් අනිමිත්ත (අනිමිත්ත වෙනෝවිමුක්තිය)

යම් කෙනෙක් රාගාදී නිමිති වලින් බැහැරවී, නිමිති පුරුදු කරනවා නම්, කිසිවක් නෑ යනුවෙන් නිමිති ගන්නවා එනම්, ඇසෙන් දකින රූපය මගේ නොවේ, මම නොවේ, ස්ථිර ආත්මයක් නොවේ, කණෙන් අසන හෝ ඇසෙන ශබ්දය, මගේ නොවේ, මම නොවේ, ස්ථිර ආත්මයක් නොවේ ආදී වශයෙන් නිමිති නොගෙන අනිමිත්ත පුරුදු කරන්නේ නමුත්, මගේ හිත රාගාදී අරමුණු මැඩගෙන සිටිනවා. අනිමිත්ත චිත්තය වසාගෙන රාගාදී නිමිති පහළ වෙනවා.

ඇවැත්නි, එහෙම කියන්න එපා. එහෙම නොකිය යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසත්‍යයෙන් චෝදනා නොකළ යුතු වන්නේය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ දේශනා කර නැහැ. කෙසේද? "වෙනොවිමුත්ති අනිමිත්ත, යානාවක්, වස්තුවක් ආදී වශයෙන් පුරුදු කරන විට රාගාදී අරමුණු හටගන්න බව, උඩට මතු වෙන බව." එය අස්ථානයක්, එය අනවකාශයක්, එය අවිද්‍යාමානයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ වේතෝ විමුක්ති අනිමිත්ත පුරුදු කරන විට රාගාදී අරමුණු වලින් නිස්සරණය වෙන්න පුළුවනි, බැහැර වෙන්න පුළුවනි. එය නිස්සාරණීය ධර්මයක් ලෙසටයි දේශනා කළේ.

නමුත් අපි ගන්නා අරමුණු රාගාදී කෙලෙස් වලින් මුසපත් වෙනවා නම්, ඒ දේශනාවේ වැරද්දක් නොවෙයි. එය අපේ භාවිතයේ, පුරුද්දෙහි, පුහුණු කිරීමෙහි ඇති වැරද්දකි. යානාවක් කොට, වස්තුවක් කොට, පුරුදු කරනවා යයි පැවසුවත්, එය නිවැරදි ආකාරයෙන් හෝ අවශ්‍ය ආකාරයෙන් හෝ අරමුණු දක්වා ගමන් නොකළ නිසා විය යුතුයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අත් දැකීමෙන් හා මනාව පරිශ්‍රයෙන් දේශනා කළේ ආයථී පර්යේෂණයක් ලෙසට ම මේ අනිමිත්ත මනාව පුරුදු කිරීමෙන්, යානාවක්, වස්තුවක් ලෙසින්, නිමිත්තෙන් බැහැර වෙන්න පුළුවනි. නිස්සාරණීය ධර්මයක් ලෙසටයි මේ වෙනොවිමුක්ති අනිමිත්ත පුරුදු කිරීම දේශනා කළේ.

ඇස, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය, මන ආදී ඉඤ්ඤායන්ගෙන් රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ, ධර්ම නම් වූ අරමුණු වෙනො විමුක්ති අවස්ථාවෙන් පුරුදු කරනවා යයි සඳහන් කළත්, තවමත් ඒ අරමුණු ඔස්සේ රාග, දෝෂ, මෝහ ආදී නිමිති, ව්‍යඤ්ජන ආදී වශයෙන් ගන්නේ නම්, එහි පවතින්නේ භාවිතයෙහි, පුරුද්දෙහි දුර්වල කමකි. එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාවේ වැරද්දක් නොවෙයි.

අපි සඳහන් කළොත්, "මේ දේශනා කළ ආකාරයට ම පුරුදු කළේ නමුත් මගේ සිතෙහි තවමත්, රාග, දෝෂ, මෝහ ආදී නිමිති පහළ වෙනවා" යනුවෙන්, එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරන අවමානයක් වෙනවා, චෝදනාවක් වෙනවා. ඒනිසා අප විසින් ඒ අඩුව දැකිය යුත්තේ, තමාගේ පුරුද්දෙහි. භාවිතයෙහි ඇති වැරද්දක් ලෙසිනුයි. මෙසේ දකිමින් එය මනාව පුරුදු කරන්න උත්සාහ ගත යුතුයි.

★ හයවෙනි කරුණ නම් "අස්මිමානය බැහැර කිරීම"

බුදුරජාණන් වහන්සේ සඳහන් කරනවා, යම් කෙනෙක් (හිඤ්චක්) වෙනොවිමුක්තියෙන් යුතුව පඤ්ච නිවරණයන් බැහැර කරමින්, මම වෙමියි යන අස්මිමානය බැහැර කරමින්, මම දකිමියි යන අදහසක් නැතිව, අරමුණු ගැනීමේදීත්, රූපය ආත්මවත් කොට, ආත්මය රූපවත් කොට, ආත්මයෙහි ලා රූපය සලකා, රූපයෙහිලා ආත්මය සලකා යන හතර ආකාරයේ දැක්මක්වත් නැතිව යානාවක් වස්තුවක් ආදී වශයෙන් ඒ හිත පුරුදු කරනවා.

මම වෙමි'යි යන අස්මිමානය, මේ මම වෙමි'යි යන දැක්මකින් තොරව, යානාවක්, වස්තුවක් කොට ආදී වශයෙන් මනාව පුරුදු කරන්නේ නමුත් විචිකිචිඡා සහිත කථා කථා සල්ලාප, (විචිකිචිඡා කථා සල්ලාප) සැක සහිත හිත අලවන සාමිස ප්‍රීතියට හිත ගෙන දෙන අරමුණු, සිතුවිලි මගේ හිතේ හටගන්නවා. මෙහිදී සාමිස ප්‍රීතිය යනුවෙන් සඳහන් කළේ මගේය, මමය, ස්ථිරයි යන අරමුණ විදීමට අවස්ථාව සලසා දීමයි. සුඛ, දුක්ඛ, අදුක්ඛ ම සුඛ යන අවස්ථාවන්ට ඉඩ සලසා දීමයි.

“මම” නොවෙමි, මේ ‘මම’ නොවෙමි යනුවෙන් දැක්මක් ඇතිකර ගන්නවා. එනම් පුරුද්දක් ඇතිකර ගන්නවා. දකින දේ, ඇසෙන දේ, ආඝ්‍රාණය කරන දේ... ආදීවශයෙන් ඒ ඒ ඉඳියන්ට මම නොවෙයි යනුවෙන් දකින්න පුළුවනි. නේතං මම, නේ සො හමස්මි, න මේ සො අත්තා යනුවෙන් දකින්න පුළුවනි. ‘අස්මිමානය’ බැහැර වූ නමුත් විවිකිච්ඡා සහිත කථා කථා සල්ලාප, විදීමට හසුකරගන්නා කථාවන්, සතුට, විඤනය, විදීමට ඇතිවන අවස්ථාවන් මගෙ සිත මැඩගෙන සිටිනවා. අස්මිමානය සහ ‘මම වෙමි’යි යනුවෙන් දකින සිත් මැඩගෙන යටපත් කරගෙන, සැක සහිත, සතුටු වෙන කථා මගෙ සිතට අරමුණු වෙනවා. ඒ අදහසයි මේ දැක්වූයේ.

ඇවැත්නි, එසේ කියන්න එපා එසේ නොකිය යුතු වන්නේය. එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරන අසත්‍ය චෝදනාවක් වෙනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට චෝදනා නොකළ යුතුයි. චේතො විමුක්තිය පුරුදු කරන ලද අස්මිමානය, මම නොවෙමි’යි දැක්ම යානාවක්, වස්තුවක්, ආදී වශයෙන් පුරුදු කළාම, සැක සහිත සල්ලාප හිතේ හටගන්නා බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කර නැහැ. එය අස්ථානයක්, එය අනවකාශයි. එය අවිද්‍යමානයයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ චේතෝ විමුක්තියෙන් යුතු පුරුදු කරන ලද මම නොවෙමි, නම් වූ අස්මිමානය මේ මම නොවෙමියි දැක්ම ඇති කර ගැනීමට සැක සහිත සල්ලාපයන්ගෙන්, කථාවන් ගෙන් නිස්සරණයට, ගැලවීමට, බැහැර වීමට, නිස්සාරණීය ධර්මයක් වන බවයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ, පුරුදු කළේ ඒ ආකාරයටයි.

සූත්‍ර දේශනාවේ සඳහන් ආකාරයට පැහැදිලි කළේ, මේ නිස්සාරණීය ධාතු හයයි.

- ★ මෙත්තා
- ★ කරුණා
- ★ මුද්දිතා
- ★ උපේක්ඛා
- ★ අනිමිත්ත
- ★ අස්මිමානය

මේවා යානාවක්, වස්තුවක් ආදී ලෙසින් මනාව පුරුදු කරන්න. මෙසේ පුරුදු කරන අයෙක් නො පැවසිය යුතුයි, “මේවා මෙතරම් පුරුදු කළත් තවත් මගෙ හිතේ විරුද්ධ ධර්මයන් ලෙසින් හටගන්නවා” කියලා. මෙලෙසින් සඳහන්

කිරීම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරන අසත්‍ය චෝදනාවක් (අභ්‍යාධ්‍යාන) වෙනවා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දේශනා කළේ, චේතොවිමුත්ති මෙත්තා, කරුණා, මුද්දිතා, උපේක්ඛා, අනිමිත්ත හා අස්මිමානය පුරුදු කිරීම නිස්සාරණීය ධර්ම ලෙසටයි.

හයවෙනි කොටස අවසානයේදී අරහත් මාර්ගයට පත්වන අවස්ථාව. ඒ මාර්ගයට ළංවන විට අස්මිමානය බැහැර කරනවා යනුවෙන් සඳහන් කරනවා. සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් කළ කෙළවර “මම නොවෙමි”. මේවා එකින් එක ගලවා ඉවත් කරන්න ඕන. ඇසෙන් දකින අරමුණ මගේය, මමය, ස්ථිර ආත්මයක් යනුවෙන් නිමිති, අනුනිමිති ගන්නේ නැහැ. එය අනිමිත්තක් ලෙසින් (නිමිති නැති තැනක් හැටියට) හිස් බවක් ලෙසින් දකින්න. ඒ වගේම කණට - ශබ්දය, නාසයට - ආඝ්‍රාණය ආදී වශයෙන් ඉඳියයන් හයෙන්ම අරමුණු ගැනීමේදී නිමිති, ව්‍යඤ්ජන අනු ව්‍යඤ්ජන ගන්න එපා යයි සූත්‍ර දේශනාවෙහි සඳහන් කරන්නේ.

අස්මිමානය මුළුමණින්ම බැහැර නොකොට අරහත් මාර්ගයට පැමිණි පුද්ගලයින්. නමුත් මේ අවස්ථාවට පැමිණෙන්න තරම් හිත දියුණු නැහැ. නමුත් ඒ අවස්ථාව සඳහන් කරනවා, චේතො විමුක්ති අස්මිමානය මම නොවෙමි යනුවෙන් සෝවාන් මාර්ගයේදී පළමුවෙනි තැන සක්කාය දිට්ඨිය, (ආත්ම දෘෂ්ඨිය) බැහැර කරනවා යන මේ පළමුවෙනි අවස්ථාව අපට ගලවන්න පුළුවනි. අවසානයේදී අස්මිමානය (මුළුමණින්ම මම යනුවෙන් කෙනෙක් නැති බව සමස්ථයක් වශයෙන් දකිනවා. නමුත් මොනතරම් පුරුදු කළත්, තවමත් හිතේ සැක සහිත කථා, එයට අවස්ථාවක් ඇතිවෙනවා. ඉන් අදහස් කළේ සිත පුරුදු කරනවා කිව්වත්, මනාව පුරුදු කරනවා කිව්වත් ඉන් එලය ලැබී නැහැ. ඒ පුරුද්ද ඇති වෙලා නැහැ.

මේ සඳහන් කළ කරුණු හය ගැන අප විසින් මනා වූ අවදියෙන් සිටිමින් මනාව සිහිය පිහිටුවා ගෙන එලය ලබෙනතෙක් මාර්ගයේ සිටින්න පුළුවනි. නමුත් එලය ලැබෙනතෙක් ම අප උත්සාහ දැරිය යුතුයි. වෙහෙස දැරිය යුතුයි.

★ මෙත්තාව පැහැදිලියි. චේතොවිමුක්ති මෙමත්‍රිය පුරුදු කරන්න. ව්‍යාපාද විත්තය බැහැර කරන්න. එසේ නොවූනොත් අපේ හිත පුරුදු කර නැහැ.

★ “පරදුකෙක සති සාධුනං හදය කම්පනං කරොති ති කරුණා” මේ කරුණාවයි. අනුන්ගේ දුකක් දුටුවිටදී හදවතෙහි ඇතිවන උණුවන ගතියයි. කරුණාව යයි දැක්වූයේ. ඒ කරුණාව නැත්නම් අනුන්ගේ දුකක් දුටුවිටදී හදවතේ කරුණාවක් ඇතිවන්නේ නැත්නම්, ළතෙත් බවක් ඇතිවන්නේ නැත්නම් එහි අඩුවක් තිබෙනවා. කරුණාව පුරුදු වෙලා නැහැ. අපි සරලව ගලපා බැලුවොත් භාවනාවේදී අප බලාපොරොත්තු වන්නේ මෙමතියේ සිටම මෙත්තා, මුදිතා, කරුණා, උපේක්කා යන සතර බ්‍රහ්ම විහරණයි. මුදිතාව නම් අනුන්ගේ දියුණුව දැක සතුටු වීමයි.

ගුණබර දෙමව්පියන් තුළ තිබෙන මහා බ්‍රහ්ම ගුණයක් ලෙසින් මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්කා ගුණයන් දක්වනවා. මෙහි උපේක්කා යනු දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබාදී, හදා වඩා, තමන්ගේ ජීවිතය පවත්වා ගන්න පුළුවන්කම ලැබුණම සිත නිදහස් කරගැනීමයි. මෙතනදී උපේක්කා ගුණය නම් සුඛ - දුක්ඛ දෙකෙන්ම නිදහස් වීමයි. සතරවෙන ධ්‍යානයේදී සුව - සොම්නස් දෙකෙන්ම බැහැරවීම උපේක්කා ගුණයයි. සුඛ - දුක්ඛ දෙකම මධ්‍යස්ථයි. එය මමය, මගේ, ස්ථිරයි ලෙසින් අල්ලා ගන්නේ නැහැ.

ඉතාම වටිනා ගුණ සහිත මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්කා යන මේ සතර බ්‍රහ්ම විහරණ භාවනාවේදීත් බොහොම වටිනවා. විශේෂයෙන් ම සම සතලස් කර්ම ස්ථාන වලදී බොහොම වටින කර්මස්ථානයයි. පසුව සඳහන් කළ කර්මස්ථාන දෙකම (අනිමිත්ත, අස්මිමානය බැහැර කිරීම) පරමාර්ථයට, විදර්ශනාවට යොමු කරවනවා. නිමිති නොගෙන (අනිමිත්ත), අස්මිමානය බැහැර කරනවා, මම නොවෙමි. මම නැත. මම කියලා දෙයක් නෑ යනුවෙනි.

සමථයේදී මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්කා යන හතර වඩාත්ම දියුණු කර ගන්න. නිමිති නොගැනීමත්, ඒ වගේම අස්මිමානය බැහැර කර ගනිමින් විදර්ශනාවට ළංකර ගෙන කටයුතු කිරීමෙන්, මේ බ්‍රහ්ම විහරණයන් හි දියුණුව දකින්න පුළුවනි. යානිකතා, වත්ථුකතා ආදී වශයෙන් භාවිතා බහුලිකතා කරන්න. නිමිති නොගෙන, මම වෙමි යනුවෙන් අස්මිමානය නොගෙන, විදර්ශනාවට ළංකරගෙනම මෙය පුරුදු කළ යුතුය.

මේ කරුණු, භාවනා මාර්ගයේදී ඉතාම හොඳින් ගලපා බලන්න පුළුවනි. භාවනාවේදී වඩ වඩාත් ම අප මෙමතිය පුරුදු කරන්නේ ඇයි? අප හැම පුද්ගලයෙක් තුළම, සසරෙහි වැරැද්දක් ලෙසින් මෙමතියෙහි අඩුවක් දක්නට ලැබෙනවා. විවිධාකාරයෙන් වෙස් වළාගෙන මෙමතිය ආකාරයට ළංවෙනවා.

නමුත් එය මෙමතිය නොවෙයි. එහි ගැබ්ව තිබෙන්නේ රාගය, ප්‍රේමය, ආශාව, තරඟව, ඊෂ්ඨාව, අමනාපය. ඒ නිසයි ප්‍රවේශම් විය යුතු වන්නේ. “මම මේ කියන්නේ ඔයාගේ හොඳටයි.” එලෙසයි ළංවන්නේ.

ඔබ අම්මා කෙනෙක් ලෙසින් ඔබේ දරුවාගේ වැරැද්දක් තිබේ නම් කෙලෙසින් ද කටයුතු කරන්නේ? ඔබේ දරුවාගේ වැරැද්දක් තිබෙන්නම්, ඔබ අසල් වැසියාගේ පටන් හැමෝටම කිය කියා යනවද මගේ දරුවා මෙහෙ කළා කියලා. නෑ. ගුණබර අම්මා කෙනෙකුගේ ස්වභාවය නම් දරුවාගේ වැරැද්ද හදනවා. ලෝකයාගෙනුත් එය සඟවනවා. නමුත් සමාජයේදී අන් අයගේ වැරැද්ද කියමින් යනවා නම්, “මේ හොඳටයි කියන්නේ” කියලා, එය මෙමතිය නොවෙයි. එය තරඟවෙන්, මෙමතිය පුරුදු නැති සිතකින් කරන දෙයක්. ඒනිසා යම් කෙනෙකුට, කුමන වේලාවකදී හෝ වැටහෙනවා නම්, “ ඇයි මගෙ හිතේ තවම තරඟව තිබෙන්නේ කියලා”, එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ දේශනාවේ ඇති වැරැද්ද නොවෙයි. එය තමාගේ ඇති වැරැද්දයි. කොපමණ කළත් මේ වැරැද්දෙන් ඉවත් වෙන්න අපහසුයි කියා සිතනවා නම්, එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කරන චෝදනාවක් ලෙසින් නොව, තමා විසින් ඒ වැරැද්ද සකසා ගත යුතුයි.

තරඟ සිතුවිල්ල ඉවත් කර ගත යුතුමයි. කරුණාව ඇති කරගත යුතුමයි. තම තමන්ට දක්වන කරුණාව, සම්මුතියේදී තමන්ගේ පවුලේ කෙනෙකුට දක්වන කරුණාව, අන් හැම කෙනෙක් කෙරෙහිම එලෙසින්ම කරුණාවන්ත විය යුතුයි. යම් කෙනෙකුට ක්‍රියාවකින් වැරැද්දක් කළොත්, කොපමණ පීඩාවක් ඇතිවෙනවද කියා සිතන්න පුළුවනි නම්, යම් කෙනෙක් ඔබට වචනයෙන් වැරැද්දක් කළොත්, එවිට ඔබට ඇතිවුණු කායික හා මානසික පීඩාව කොපමණද? තමන් විසින් තවත් කෙනෙකුට වචනයෙන් පීඩාවක් කළොත්, මුසාවාදයෙන් හෝ කේළමක් හෝ පරුෂ වචනයෙන් හෝ හිස් වචනයෙන් ඒ ඇතිවන පීඩාව ඒ වර්තයට, ඒ ජීවිතයට කෙතරම් බලපානවද? සමහර පුද්ගල වර්ත තුළ කරුණා ගුණය, මුදිතාව බොහොම අඩු බව පෙනෙන්න තිබෙනවා. දියුණුව දකින කොට, තමන්ට නැති දෙයක් අනුන්ට ලැබෙන විට ඒ ගැන ඊෂ්ඨා කරනවා.

අපි සරල නිදසුනකින් මෙය පැහැදිලි කළොත්, නමුත් මෙය සම්මුතියේදී පමණයි පරමාර්ථ ධර්මයට නොවෙයි. ඔබේ දරුවන් තවත් දරුවන් කිහිප දෙනෙක් පාසලේදී හෝ කොතැනකදී හෝ තරඟයකට දුවන අවස්ථාවක ඔබේ හිත, කියන්නේ කුමක්ද? වදනින් නොපැවසුවත්, “මගෙ දරුවා දිනන්න,

අනික් දෙකුත් දෙනා වැටුණත් කමක් නැහැ” මෙසේ සිතන්න ඉඩ තිබෙනවා. “මගේ දරුවා” යනුවෙන් එතැනදී අල්ලා ගෙනයි ඉන්නේ. මෙතන සැබෑ මෙහිත්‍රිය නැහැ. වෙතොවිමුත්ති මෙහිත්‍රිය නැතිව තරහ සිතුවිලි මතුවීම පුදුමයක් නොවෙයි.

“මගේ දරුවා” වුවත් සම්මුති ලෝකයේ සැබෑ දක්‍ෂයෙක් නම්, කවුරුත් සුවපත් වෙන්න. “මගේ දරුවා” යනුවෙන් විශේෂයක් නැහැ. මේ කරුණු අවංකම සිතකට දැනෙන්න පුළුවනි නම්, වෙතොවිමුත්ති තිබෙනවද, නැද්ද යන බව තමන්ටම අවබෝධ කරගන්න පුළුවනි. භාවනාවෙන් අප මෙපමණ කාලයක් පුරුදු කළ අපේ දියුණුව, අභිවෘද්ධිය, අප සිටින්නේ කොතැනද යන බව අපට සිතාගන්න පුළුවනි. උදේ, සවස, සතිය පුරාම අප කවුරුත් මොනයම් වෙලාවක හෝ භාවනාව පුරුදු කළත් එය තවත් පුරුද්දක් ලෙසින් හෝ තවත් ක්‍රියාවක් ලෙසින් පමණක් නම් සිදුවන්නේ, තරහව අකාරුණික බව, ඊෂ්ඨාව, උපේක්ෂාව නැතිවීම, දුකේදී හඬමින්, සැපේදී උන්මාදයට පත්වී කටයුතු කිරීම, දකින විට, අසන විට නිමිති ගන්නවා නම්, අස්මිමානය (මම යන සිතුවිල්ල) බලවත් ලෙසින් තිබෙනවා නම් මේවා ගැටීමට හේතුවක් වෙනවා.

සමහර අය බොහොම ගැටෙනවා. කථා කළත් ගැටෙනවා. ගැටෙන්න අවස්ථාව සලසා දෙන්නේ නම් එය හරිම අපහසුයි. තවමත් අප පුරුදු වී නැහැ. අස්මිමානය තදින්ම තිබෙනවා. ඒ නිසා මේ භාවනාව භාවිතයක් ලෙසින් ජීවිතයේ පුරුදු වෙන්න නම් මේවායින් බැහැරවීමට පළමුවෙන්ම පාලනය වීම, තුනිවීම, ඉන්පසු බැහැරකිරීම අවශ්‍යයි. ටිකෙන් ටික පුරුදු වෙන, කරන විට කිසිදු ගැටළුවක් නැහැ. කිසිදු තැනක ගැටළුවක් ඇතිවන්නේ නැහැ. හේතුව නම් අප කිසිවක් නොඅල්ලා ගැනීමයි. මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යන ගුණයන් අපේ සිත සුවපත් කර ඇති නිසා, නිමිති ගන්නේ නැහැ. අස්මිමානය අඩුවෙලා යනවිට ගැටීමක් නැහැ. සැබැවින්ම දියුණු සිතක්.

කවුරු හෝ ඔබට පැවසුවොත්, අහවලා ඔබට දොස් කිව්වා, ඔබේ දරුවන් ගැන මෙලෙසින් කිව්වා. නිහඬව ඉන්න එපා, ගිහින් විමසා බලන්න.” ඔබට තිබෙන්නේ දියුණු සිතක් නම්, “මගේ හෝ දරුවන්ගේ හෝ වැරැද්දක් තිබේ නම් අපි හදා ගන්නම්.” නොගැටී සිටීමට උත්සාහ ගන්නවා. ගැටෙන තැන කෙලෙස් වැඩෙනවා. හිත හදාගන්න පුළුවනි නම්, අවංකවම හිත සුවපත් කරගන්න පුළුවනි නම් භාවනාවෙන් ලබන ඵලය එයයි.

යම් කෙනෙක් සිතනවා නම් මෙතරම් භාවනා කරලත් මට තවමත් දැනුණේ නැහැ. මගේ හිත, කය සැහැල්ලු වුණේ නැහැ කියා ඔබට සිතෙන්න පුළුවනි. තමාගේ සිතේ තිබෙන රාග, දෝස, මෝහ යන මේ කෙලෙස් සිතින් තුනී කරන්න, බැහැර කරන්න පුළුවනි නම් කොපමණ සුවයක් තමන්ට ලැබෙනවද? එයයි අප නිවනට අරමුණු කරගත යුත්තේ.

මේ කරුණු සියල්ලම ඉතා කරුණාවෙන් යුතුව සඳහන් කළේ, ස්වාමීන් වහන්සේන් ඇතුළුවන ඔබ - අප සියලු දෙනාම මේ අඩුපාඩුකම් තිබෙනවා නම් ඒවා නිවැරදි කරගෙන භාවනාව පුරුදු කිරීමෙන් ඒවා සිත් වලින් ඉවත් කරගෙන මේ ධර්ම මාර්ගයට ළංවිය යුතුයි. නිස්සාරණීය ධර්ම ලෙසින් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ කෙලෙස් බැහැර කරන්නයි.

මේ ආරාධනාව සිදුකරමින්, ඔබ හැම නිදුක් වෙන්න, නිරෝගීවෙන්න, සුවපත් වෙන්න, සියළු කායික මානසික සුවයන් නොඅඩුව සැලසී දුක්ඛ, සමුදය, නිරෝධ මාර්ග නම් වූ උතුම් වතුරායඝී සත්‍යය ධර්මයම අවබෝධ වේවායි මහත් වූ කරුණාවෙන් අධිෂ්ඨාන කරනවා, ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

සාධු ! සාධු ! සාධු !

නිරෝක්ෂිත සූත්‍රය

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
 නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
 නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

සො ඤාතිධමෙමා ච අයං නිදස්සිතො
 පෙනාන පුජා ච කතා උළාරා
 බලඤ්ච හික්ඛුනමනුසාදිනං
 තුමෙහිති පුඤ්ඤං පසුතං අනසාකං

කාරුණික පිත්චතුහි,

පින්වත් ඔබ සියළු දෙනාටම තුනුරුවන් සතු සුවිසි මහ ගුණ බලයෙන් ජීවිත ගමනේ හැම සැනසිල්ලක්ම වේවා! සියළු කායික මානසික සුවයන් නොඅඩුව සැලසේවා. ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපත්ති මගෙහි හැම සොම්නස් පහළ වී ජීවිත සුවපත් වේවා! දුක්ඛ, සමුදය, නිරෝධ මාර්ග නම් වූ උතුම් වතුරායඝී සත්‍ය ධර්ම අවබෝධයෙන් නිර්වාණාවබෝධය පිණිසම වේවා! පළමුකොට මහත් වූ කරුණාවෙන් අධිෂ්ඨාන කරනවා, ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

පින්වතුනි, ජීවිත ගමනේ අපි සැවොම මානුෂික සත්තෘෂ්ඨිය, සැනසිල්ල සොයාගෙන යන මොහොතකයි, ඔබ මේ ධර්ම දේශනාව ශ්‍රවණය කරන්නේ. අද මේ දේශනාව ඔස්සේ පැහැදිලි කරන්නට බලාපොරොත්තු වන්නේ, පුණ්‍යානුමෝදනාවෙන් සත්ත්වයාගේ සසර ගමනට කුමන බලපෑමක් සිදු වෙනවද?, පින් අනුමෝදන් වීම නිසා සත්ත්වයන් සසර ගමන සුවපත් වෙන්නේ කොහොමද? එයින් ලැබෙන සැනසිල්ල කුමක්ද? යනුවෙනි.

මේ ලෝකයේ පහල වූ ශ්‍රේෂ්ඨතම, උතුම් ම මනුෂ්‍ය රත්නය ඒ භාග්‍යවත් වූ අරහත් වූ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේයි. තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ වැනි කළ්‍යාණ මිත්‍රයාණන් වහන්සේ නමක් අද දවසේ මේ උතුම් ධර්මය හා සමගින් හමුවීම අපට මොනතරම් සැනසිල්ලක්ද?

අපත් නිරෝගී සම්පත්තියක් ඇතිව, මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලබා මේ තරමකින් හෝ සුවපත් භාවයක් ලබා තිබෙනවා. අප මේ ලද අවස්ථාවෙන් උතුම් වූ ප්‍රයෝජනයක් ලබා මේ උතුම් ධර්මයට ළංවී හැම සැනසිල්ලක්ම ලබන්න දැඩි වූ අධිෂ්ඨානයක් ඇතිකර ගන්න.

අද මේ සූත්‍ර දේශනාව පැවැත්වීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ බුද්දත භික්ඛායේ සඳහන් නිරෝක්ෂිත සූත්‍රය ආශ්‍රයෙනුයි. තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්, බිම්බිසාර මහ රජතුමාණන් ඇතුළු බොහෝ පිරිසක් මුල් කරගෙන දේශනා කළ මේ උතුම් සූත්‍ර ධර්මය, පින්වතුන් බොහෝ දෙනෙක් නිරන්තරයෙන් අසා තිබෙන ධර්ම පාඨයකි. පුණ්‍යානුමෝදනාව පිළිබඳව වඩාත්ම නිවැරදි අවබෝධයක් මේ සූත්‍ර දේශනාව ඔස්සේ අපට ලබන්න පුළුවනි. මූල, මැද, අග යන අවස්ථා තුන කෙරෙහිම මනාව සෙයින් සිත පිහිටුවාගෙන ධර්මය හා පැහැදිලි කිරීම පිළිබඳව මනා අවබෝධයකින් යුතුව ශ්‍රවණය කරන්න.

තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ, බිම්බිසාර මහ රජතුමා මුල්කරගෙන දේශනා කරනු ලැබූ මා මූලින් මාතෘකා කරනු ලැබුවේ, නිරෝක්ෂිත සූත්‍ර දේශනාවේ සඳහන් අවසන් ගාථා රත්නයයි. ඒ ගාථා රත්නයේ අදහස පැහැදිලි කර බැලුවොත්, මනාව නිවැරදි වූ අදහසක් අපට ලබන්න පුළුවනි.

“සො ඤාතිධමෙමා ච අයං නිදස්සිතො
 පෙනාන පුජා ච කතා උළාරා
 බලඤ්ච හික්ඛුනමනුසාදිනං
 තුමෙහිති පුඤ්ඤං පසුතං අනසාකං”

මහරජතුමනි, ඔබ මියැදුණු ඤාතී හිත මිත්‍රාදීන් වෙනුවෙන්, ඔබ උතුම් වූ ඤාතීත්වය දක්වන නිදර්ශනයකුයි මේ පෙන්නුම් කළේ. ඒ මියගිය ඤාතී හිතමිත්‍රාදීන් වෙනුවෙන් උදාර වූ උළාර වූ, පුජාවක් සිද්ධ කළේ. ජීවත්ව සිටි කාලය තුළදී ‘මගේ’ යන සම්මුතිය තුළ කථා කළ, ඒ දෙමව්පියෝ වෙන්න පුළුවන්, ස්වාමී - භායඝී වෙන්න පුළුවන්, සොයුරු - සොයුරියන් වෙන්න පුළුවන්, ඤාතී හිතවත්ත කවුරුත් හෝ වෙන්න පුළුවනි. විඤ්ඤාණය බැහැර

වී මියැදුණ යයි සඳහන් කළ පසුව, ඒ දේහය (ශරීර කුඩුව) ආදානනය කළා. එසේ නැත්නම් මහපොළොවේ පස්යට කළා. මිත්පසුව ඔබේ මතකයේ රදා පවතින්නේ මතකයේ ඇති එම ඡායාවයි. ඒ පෙනුමයි, ඒ වගේම එම හඬයි. ඔබට කෙසේද කථා කළේ? දුවේ, පුතේ, අම්මා - තාත්තා, ස්වාමියා - බිරිඳ, සොයුරු සොයුරියන්, එසේ නැත්නම් යහලු හිත මිතුරන් මේ ආදී නාමයන්ගෙන් කරුණා, මෙමනිසෙන් කථා කළ මේ හඬ ඔබේ හදවතේ තැන්පත් වෙලා තිබෙනවා.

ජීවත්ව සිටි කාලය තුළදී ලබාගත් ඡායාරූපයක් ඔබ දකින විටදී, ජීවත්ව සිටි කාලය තුළ ඔබට කථා කළ අයුරු, කළ කී දෑ මේ යුතුකම් සියල්ලම මතකයට නැගෙන්න පුළුවනි. එවන් වෙලාවක ඔබ කුමක්ද කළ යුතු වන්නේ?

හැඩිමෙන්, වැලපීමෙන්, ප්‍රයෝජනයක් නැත්නම්, ළයේ අත් ගසාගෙන, හිස් ආකාශය දෙස නෙත් යොමාගෙන “ඒකනම් සිහිනයක් වගේ, අද දවසේ ඒ අය ජීවත් වන්නේ නැහැ කියලා මට හිතාගන්නවත් බැහැ. දින කිහිපයකට පෙරාතුව බොහොම හොඳින් හිටියානේ. ඇයි මෙහෙම වුණේ. මෙතරම් ඉක්මණින් වෙන්වෙන්න නම් ඇයි අප හමුවුණේ. මොනතරම් බලාපොරොත්තු හිස මත තබාගෙන අපි ජීවත් වුණාද?” මේ ආදී ලෙසින් හඬ වැළපෙනවා නම්, පරිදේවයට පත්වෙනවා නම්, ළයේ අත් ගසාගෙන, දුකට පත්වෙනවා නම්, එහි තේරුමක් නැහැ. මේ සූත්‍ර දේශනාවෙහි ම බුදුරජාණන් වහන්සේ පැහැදිලි කරනවා. එම පාලි ගාථා රත්නයන් පසුව විග්‍රහ කෙරෙනවා.

එසේ නම් හැඩිමෙන්, වැලපීමෙන්, පරිදේවයන් නිරූපක ක්‍රියා හෙයින් එයින් වළකින්න. එසේ වැලපීම මියැදුණු ඥාතීන්ට ප්‍රයෝජනයක් පිණිස පවතින්නේ නැහැ. හඬන අය, දුක්වෙන අය, වෙහෙස විමක් පමණයි සිදුවන්නේ. ඔබේ හිතට දූනෙන්න පුළුවනි, ස්වාමීනි හදවතේ දූනෙන වේදනාව දරාගන්න බැහැ. අපි තවම අශ්‍රැතවත් පෘථග්ජනයයි. මම, මගේ යන හැඟීම තිබෙනවා. ජීවත්ව සිටි කාලය තුළ අප මොනතරම් සම්පව කටයුතු කළාද? අපේ ජීවිත අපි ලැබුවේ දෙමව්පියෝ නිසා. ශරීර දෙකක් වුණත් එකම ජීවිතයක් වගේ ගත කළ ස්වාමියා - බිරිඳ, දරුවෝ ගැන හිතෙන විට කොහොමද අමතක කරන්නේ. විවිධ ඇත්තෝ මියැදුණු තමන්ගේ විවිධාකාරයේ ඥාතීන් මෙනෙහි කරමින් මේ ආකාරයට දුක්වෙන්න පුළුවනි. ඒ වුණත් ඒ මියැදුණු ඥාතීන්ට ඔබේ හැඩිමෙන්, වැලපීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් වෙන්නේ නැහැනේ. මේ තිරෝකුඩිඩ සූත්‍ර දේශනාවෙන් පැහැදිලි කරන්නේ එයයි.

එසේ නම් කුමක්ද කළ යුතු වන්නේ. ඔබ කළ යුතු වන්නේ පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකිරීමයි. සිත, කය, වචනය යන තුන්දොර තුනුරුවන් කෙරේ නතු කරගෙන දානාදී කුසලයන් සිදුකර ඒ පුණ්‍ය කර්මය, අනුමෝදන් කරන්න ඔබට පුළුවනි. මියැදුණු ඥාතීන් කෙරෙහි සිහිය පිහිටුවා ගෙන, ඒ සිදුකළ දානාදී පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් කළාම ඒ ඥාතීන් පින් ගැනීමට බලාපොරොත්තුවෙන් සිටිනවා නම් මේ පින් අනුමෝදන් වී සුවපත් වෙනවා. ඒ මොහොතෙහිම ඒ ඇත්තෝ දිව්‍ය ආහාර, ඇඳුම් පැළඳුම් සැප සම්පත් ලබා සුවපත් වන බවයි ධර්මය පැහැදිලි කළේ. ඒ සඳහන් කළේ තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ බිම්බිසාර මහරජතුමාට සඳහන් කළේ. ඥාතික කෙළෙහි ගුණ සැලකීම, කෘතගුණ දැක්වීම පිළිබඳ උතුම් නිදර්ශනයකි මේ පෙන්නුම් කළේ. හැඬීමට, වැලපීමට වඩා උතුම්ම අර්ථයක් ඇති දානමය පිංකමක් සිදු කිරීමයි, මිය ගිය ඥාතීන් වෙනුවෙන් කළයුතු වන්නේ. මේ නිදර්ශනයකි.

“ජේතාන පූජා ච කතා උළාරා”

මියැදුණු ඥාතීන් වෙනුවෙන් මෙහි යෙදුණ පාලි වචනය ‘ජේත’ යන වචනයකි. නරක, තිරිසන්, ජේත, අසුර යන මේ සතර අපායෙන් ජේත විෂයෙහි ඉපදුණු ඇත්තන්ටද, පුණ්‍යානුමෝදනා ලබන්නට පුළුවන්කම ලැබෙන්නේ. මේ පින් අනුමෝදන් වීමෙන්, ජේත ආත්මයන් හි ඉපදී සිටින ඇත්තෝ සුවපත් වෙනවා. ඔබ විසින් ඒ ඇත්තන්ට පින් අනුමෝදන් කිරීම ‘උළාරා’ - උදාර ශ්‍රේෂ්ඨ පූජාවක් වෙනවා, උදාර ක්‍රියාවක්. එයට හේතුව නම් ජේත විෂයෙහි ඉපදී සිටි නම්, යම් විටෙක කල්ප ගණනාවක් පුරා දුක් විදින්නට පුළුවනි. ඒ නිසයි සඳහන් කළේ, ඒ ඇත්තන්ට, ජේත විෂයෙන් නිදහස් වෙන්න, සැප සම්පත් ලබන්න, ඔබ විසින් සිදු කල මේ දානමය පිංකමින් සිදුකරන ලද පුණ්‍යානුමෝදනාව උදාර (උළාර) ශ්‍රේෂ්ඨ පූජාවක් යයි සඳහන් කළේ එයයි.

බලකඳුව හිඤ්චාමනුස්සදිජානා

ඔබ විසින් ස්වාමීන් වහන්සේලාට මහත් වූ බලයක් පූජා කළා. මේ දානය හා සමගින් ආයුෂය පූජා කළා. වර්ණය පූජා කළා. ඒ වගේම සැපය පූජා කළා. බලය පූජා කළා. මිලඟට ප්‍රඥාව පූජා කළා. බුදු සසුන් හි සසුන් පිළිවෙතෙහි වැඩම කරමින් සීල, සමාධි, ප්‍රඥා ගුණ වඩන ස්වාමීන් වහන්සේ තමක් ඔබගේ දානය පිළිගැනීම නිසා, මේ පඤ්චවිධ සම්පත්තිය ලබා (ආයු, වර්ණ, සැප, බල, ප්‍රඥා) උන්වහන්සේ ඒ ගුණයන් පැවිදි පිළිවෙත් හි වඩන විට උන්වහන්සේලා සැනසෙන, සැනසෙන මොහොතක් පාසා ඔබත් උතුම්

වූ කුශල ධර්මයකි රැස් කළේ. ඒ රැස්කළ පින කුසල සම්පත්තියයි. සසර ගමනට එකතු වූ ඒ ඥාති හිතමිත්‍රාදීන් වෙනුවෙන් මේ අනුමෝදන් කරන්නේ ඒ පුණ්‍ය ධර්මයෝය. ඒ ඇත්තන්ගේ සසර ගමන, ප්‍රේත භවයෙන් ඇත්වී, සුවපත් වෙන්න සැපතට පත් වෙන්න කියලා ඔබ විසින් පුණ්‍යානුමෝදනාව සිදු කළේ.

“තුමෙහි පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකං”

ඔබත් උතුම් වූ කුසල ධර්මයකි මේ රැස් කළේ. ජීවිත ගමනෙ අප හැම කෙනෙක්ම සොයාගෙන යන්නේ සැනසිල්ලයි. සැපයි, ඇසෙන් බලන රූපය සැපක් වෙනවා නම් කණට ඇසෙන ශබ්දය මිහිරි යයි සැපක් වෙනවා නම්, නාසයට ලැබෙන ආඝ්‍රාණය සුවද යයි සැපක් වෙනවා නම්, දිවට ලැබෙන රසය, රසවත් වෙනවා නම් රසයි කියමින්, කයට ලැබෙන පහසුව සුවයක් වෙනවා නම් සැපයි කියලා, මනසට දූනෙනා සිතුවිලි සැපයි, හොඳයි කියලා සුවයක් වෙනවා නම්, එයමයි සොයාගෙන යන්නේ.

එසේ නම් පින්වතුන් සැප සොයාගෙන යන ඇත්තෝ නිවැරදි මාර්ගයක් ඔස්සේ පින් කරන්නට ඕනේ. දානාදි පිංකම් සිදුකළ යුතුයි. දීර්ඝ වූ සංසාර ගමනේ බලවත් වූ කුසල් සම්පූර්ණ කර තිබෙනවා. සම්පාදනය කර තිබෙනවා. ඒ නිසයි ලබන්නට අපහසු වූ මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවේ. ඒ ලැබූ මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ තරමකින් හෝ සැනසිල්ලක් ලැබුවේ බලවත් වූ පුණ්‍ය ධර්මයන් පවතින නිසයි. එසේනම් ඔබත් මේ පින්කමෙහි පුණ්‍යානුමෝදනාව ඔස්සේ බලවත් වූ පුණ්‍යධර්මයන් සිදු කලා, රැස් කලා, යයි ඔබටත් හිතට සුවයක් ඇති කරගන්න පුළුවනි.

ගිහි ජීවිතයක් ගත කළත්, පැවිදි ජීවිතයක් ගත කළත්, දිව්‍යමය ජීවිතයක් ගත කළත් පුණ්‍යධර්මයන් අවශ්‍ය කරනවා.

ගිහි භූතස්ස පි උපකාරාහි පුඤ්ඤාහි
දේව භූතස්ස පි උපකාරාහි පුඤ්ඤාහි
පබ්බජිතස්ස පි උපකාරාහි පුඤ්ඤාහි

ගිහි, පැවිදි, දිව්‍ය යන හැම දෙනාටම පින් අවශ්‍ය කරනවා. ඒ නිසා මේ දානමය පිංකම ඔස්සේ මියැදුණු ඤාතීන් වෙනුවෙන් පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකර ඤාතීන්ගේ දක්වා නිදසුනක් හැටියට පෙන්නුම් කර ඒ ඇත්තන්ට උදාර

- උදාර පූජාවක් ලෙසින් පින් අනුමෝදන් කර ස්වාමීන් වහන්සේලාටත් බල දානයක් පූජා කර ඔබත් උතුම් වූ පින්කමක්, කුසල කර්මයක් සිදුකලා යයි ඔබට හිත සුවපත් කර ගන්නට පුළුවනි.

අතීතය හා සමගින් මහත්වූ ධර්ම කොට්ඨාශයක් ලබන්න පුළුවනි. බිම්බිසාර මහරජතුමාණන් වෙනුවෙන් තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ, මියැදුණු සත්ත්වයන් වෙනුවෙන් මේ පින් අනුමෝදන් කිරීම හදුන්වා දෙන්න, පුරුදු කරන්න, මූලික අවස්ථාව ලෙසින් සැලසුනේ කුමක්ද?

තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ බුද්ධගයාවේදී ත්‍රිවිධ ඥාණයෙන්, උතුම් වූ චතුරායඪී සත්‍ය ධර්මය අවබෝධයෙන්, සම්මා සම්බුද්ධත්වය ලැබුවා. බරණැස මිගදායේ ඉසිපතනාරාමයේ සත් සතිය ගත කර, පස්වග මහණුන්ට ධර්ම දේශනා පවත්වා, මින් අනතුරුව ගයා ශීර්ෂයට වැඩම කර තුන්බෑ ජට්ටියන් දමනය කර, ඒ දහසක් පැවිදි උපසම්පදා ලැබුවා වූ ස්වාමීන් වහන්සේලා (තුන්බෑ ජට්ටියන්) සමගින් අංගමගධ රාජ්‍යයට වැඩම කලා.

තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩම කළ දවසේ එහි ප්‍රධානියා වූ බිම්බිසාර මහරජතුමා බොහොම සන්තෘෂ්ඨියට පත්වුණා. බොහොම සැනසිල්ලට පත්වුණා. සංසාර ගමනේ පටන් පින්වතුන් අධිෂ්ඨාන කරගෙන පැමිණුනා වගේ තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ දුටු මොහොතේ, අප්‍රමාණ වූ සැනසිල්ලක් ලැබෙන්නට ඇති. බුද්ධත්වයට පත්වී පළමුවෙන්ම මේ නුවරට වැඩම කරනවා කියා පොරොන්දුවක් තිබුණා. තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ පොරොන්දුව හා සමගින් වැඩම කලා. බුදුරජාණන් වහන්සේට දෙවෙනි දවසේ දානයට ආරාධනා කලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දානයට ආරාධනාව පිළි අරගෙන දෙවෙනි දින, බිම්බිසාර මහරජතුමාගේ මාළිගාවට වැඩම කලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ උතුම් මහ සඟරුවන වෙනුවෙන් දන් පිළිගැන්වූවා.

එදින රාත්‍රී කාලයේදී යම් සිදුවීමක් වුණා. බිම්බිසාර මහ රජතුමාට විශාල බියකරු සෝෂා හඬක්, මාළිගයේ වටින්, අවට පෙදෙසින් අහන්නට ලැබුණා. දහවල් කාලයේ දන් පූජා කළ බිම්බිසාර මහරජතුමා අප්‍රමාණ වූ චිත්ත ප්‍රසාදයට පත්වුණා. නිරාමිස ප්‍රීතියක් ලැබුවා. බුද්ධ ප්‍රමුඛ ආයඪී මහසඟරුවන වෙනුවෙන් දන් පූජා කලා. එදා රාත්‍රීයේදී මේ සිදුවීම සිදුවුණේ. මේ වගේ බියකරු හඬක් ජීවිතයේ කවදාවත් අසා තිබුණේ නැහැ. ඇහිලා තිබුණේ නැහැ. නොනිදා පහන් කළ බිම්බිසාර රජතුමා හිමිදිරියේ ම බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙතට ගමන් කර මේ සිදුවීම සදහන් කලා.

තරාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, “මහරජකුමනි, කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ පටන් ඔබගේ ඤාති හිත මිත්‍රාදීන් පිරිසක්, පින් බලාපොරොත්තුව සංසාර ගමනෙහි ගමන් කරනවා. ඊයේ දවසේ දානමය පින්කම සිදුකළා. ඒ ඤාතීන් ඔබේ නිවහන වටා, තමන්ගේ නිවහන යන හැඟීමෙන් ඒ අවටට ඇවිදීන් බලාගෙන හිටියා අපටත් පින් අනුමෝදන් කරයි කියලා. නමුත් දානමය පින්කම අවසානයේ පුණ්‍යානුමෝදනාව සිදු කළේ නැහැ. නමුත් ඒ ඇත්තො පින් ලබන්න කල්පාන්තරයක් තිස්සේ බලාගෙන සිටියා.

කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් අදහසක් ලබාගෙන තිබුණා. මේ කල්පයේදී නම් පින් අනුමෝදන් වීමට අපහසුයි. නමුත් ගෞතම සම්මා සම්බුදු නමින් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහළ වෙනවා. ඒ අවස්ථාවේදී බිම්බිසාර නමින් ඔබගේ ඤාතිවරයෙක්, මහරජ ලෙසින් රට පාලනය කරනවා. ඒ ඤාතිවරයා වෙතින් ඔබට පුණ්‍යානුමෝදනා ලබන්න පුළුවනි. ඒ අවස්ථාවේදී මේ ඤාති ප්‍රේතයන්ට, තව කල්පාන්තරයක් කාලයක් තිබුණත් හෙට දවසේ ලැබෙන ආහාරයක් වගේ, හෙට දවසේ ලැබෙන සැප සම්පතක් වගේ, පින් ලබන්න පුළුවනි යන අදහස, බලාපොරොත්තු ඇතිවුණා. ජේත විෂයෙහි ඉපිද, කල්පාන්තරයක් නමුත් බුදු උතුමෙක් පහළ වෙනතුරු බලාගෙන සිටීමට වුවත් කමක් නැහැ. ඒ මතු දවසක හරි පින් අනුමෝදන් වී සංසාර ගමනේ ඇති දුකබිත ස්වභාවයෙන් අත්මිදෙනවා යන බලාපොරොත්තුවෙන්, අධිෂ්ඨානයෙන් යුතුව පැමිණියේ. මෙසේ කල්පාන්තරයක් ගත කර බලාගෙන සිටිද්දී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිම්බිසාර මහරජකුමාගේ මාළිගාවට වැඩම කළා. දන් පිළිගැන්වුවා.

හතර මං හන්දිය, තුන්මං හන්දිය, මාළිගාවේ ප්‍රධාන දොරටුව ළඟ, බිත්තියෙන් එහා පැත්තට (තිරොකුඩ්ඩ) වී බලාගෙන සිටියේ දන් පුණ්‍යානුමෝදනාව සිදු කරාවී යන අදහසින්. ඒ වුණාට අපට පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකළේ නැහැ. මේ ඤාති ප්‍රේතයින් බියකරු හඬ නැගුවේ, කැකෝ ගැසුවේ ඒ සුන්වූ බලාපොරොත්තු නිසයි. රජකුමා ප්‍රශ්න කරනවා, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කුමක්ද සිදු කළ යුත්තේ?

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුශාසනා කරනවා, හිඤ්ඤ සංඝයා වැඩමවා ගෙන ගොස් දන් පූජා කර පින් අනුමෝදන් කරන්න. එවිට කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ පටන් කල්පාන්තරයක් පුරා පින් අනුමෝදන් කරාවී යන බලාපොරොත්තුවෙන් සිටි මේ ඤාතීන්, පුණ්‍යානුමෝදනා ලබා ඒ

මොහොතෙහිම පිරිසිදු වූ පැන් පොකුණු පහළවී, එයින් ස්නානය කර සැනහී, ආහාර ලබා සතුටට පත්වී දිව්‍ය ඇඳුම් පැළඳුම් ලබා නිරෝගී සම්පත්තියෙන් බොහොම සන්තෘෂ්ඨියට පත්වේවි. ඔබ පුණ්‍යානුමෝදනා සිදු කරන්න.

පින්වතුන් බිම්බිසාර මහ රජකුමා, බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ හිඤ්ඤ සංඝයා නැවතත් වැඩම කර, තම මාළිගයේ දන් පැන් පූජා කළා. එදින පුණ්‍යානුමෝදනාව සිදු කළා. පින් අනුමෝදනාවෙන් අනතුරුව තිරොකුඩ්ඩ සූත්‍ර දේශනාව තරාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ බිම්බිසාර රජකුමාණන් උදෙසා දේශනා කළා.

එහි අවසන් ගාථා රත්නය
 සො ඤාතිධම්මො ච අයං හිදුස්සිතො
 පෙනාන පූජා ච කතා උළාරා
 බලඤ්ච හිඤ්චගමුඤ්චානං
 තුමෙහි පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකං

“මහරජ, ඤාතීන් වෙනුවෙන් දක්වන්නට පුළුවන් ඉහලම නිදර්ශනයයි ඔබ අද දවසේ මේ සිදුකළේ” යනුවෙන් තරාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළා. බුද්දක නිකායේ සඳහන් තිරොකුඩ්ඩ සූත්‍ර දේශනාව අනුවත්, ඒ වගේම ජේත වන්දු වර්ණනාව අනුවත් මේ කථා පුවතට ඉතිහාසයක් තිබෙනවා. සසර ගමන පිළිබඳවත්, පව් - පින් පිළිබඳවත්, අවබෝධයක් ඇතිකරගෙන පවින් වැලකී, පුණ්‍යධර්මයට ළංවුණොත්, පින්වතුන්, සංසාර ගමනෙහි සැප විදින්න පුළුවනි. මෙතනදී සැප විදිනවා යයි සඳහන් කළේ, භවයෙන් භවයන්ට පත්වී දිව්‍ය හෝ බ්‍රහ්ම හෝ සැප ප්‍රාර්ථනා කරන්න කියන අදහස නොවේ.

බුද්ධ ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවන් ලෙසින් අප විසින් අධිෂ්ඨාන කළ යුත්තේ දුක්ඛ, සමුදය, නිරෝධ, මාර්ග නම් වූ චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධයෙන් ඉතා ඉක්මණින් නිවන ම අවබෝධ කරගැනීමයි. නිවනින් සැනසෙන්නයි. එසේ වීමට කුසල ධර්ම, පාරමි ධර්ම සම්පූර්ණ විය යුතුයි. උත්සාහයෙන් යුතුව රාග, දෝෂ, මෝහ ආදී කෙලෙස් මුළුමණින්ම බැහැර කළ යුතුයි. මේ අවස්ථාවට පත්වීමට මුළුමණින්ම නොහැකි වුණොත්, සසර පැවැත්මට එකතු වුණොත්, ඒ භව ගමනේදී, නරක, කිරිසන්, ජේත, අසුර නම් වූ සතර අපායේ නොවැටී සමයක් දෘෂ්ඨික තත්වයට පත්වී උතුම් මනුෂ්‍ය රත්නයක් බවට පත්වන්න, එසේ නැතහොත් සුගතියක එනම් දිව්‍ය ලෝකයක, බඹලොවක උත්පත්තිය ලබන්න පුළුවනි.

එසේනම් මේ පිනට ලංවීමෙන්, පුණ්‍ය ධර්මයන් ඉටු කිරීමෙන්, භවයේදී ඒ ස්වභාවය ඇතිකර ගන්න පුළුවනි. ඒ ස්වභාවය ඇති කරගෙන සමයක් දෘෂ්ඨිකව (තුනුරුවන් ට හිත කැමති, යහපත් වූ මාර්ගය තුළ ගමන් කරන) තමන්ගේ මාර්ගයෙන් බැහැර නොවී උතුම් වූ චතුරායඝී සත්‍යය ධර්මය අවබෝධය පිණිසම කටයුතු කරන්න පුළුවනි.

නිදනය ගැන හොඳින් මෙනෙහි කර ඔබේ මතකයේ රදා පවතින්න තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, කල්ප අණු දෙකකට පෙරාතුව කසී පුරවරයෙහි ජයසේන නම් රජකෙනෙක් රජකම් කළා. එතුමාගේ බිසව වුණේ සිරිමා කියන උතුම් වූ දේවියයි. ඒ දෙපලගේ පුතණුවන් ඵ්‍රස්ස නමින් හැඳින්වූවා.

මෙය දීර්ඝ කථාවක්. නමුත් සැකෙවින් සඳහන් කරමු. මේ ඵ්‍රස්ස මහ බෝසතාණන් වහන්සේ ගිහි ගෙයින් නික්මී (අභිනිෂ්ක්‍රමණය) දුක්ඛ, සමුදය, නිරෝධ, මාර්ග නම්වූ ඒ උතුම් චතුරායඝී සත්‍යය ධර්මාවබෝධයෙන් නිර්වාණාවබෝධය ලැබූවා. සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වුණා.

“සම්මා සම්බුද්ධ” යන වචනයේ අදහස් ගැලපා බැලුවොත් සම්බුද්ධ යනු කාගේවත් උදව්වක්, උපකාරයක් නොමැතිව තමා විසින්ම දුක්ඛ, සමුදය, නිරෝධ, මාර්ග නම් වූ චතුරායඝී සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කර ගන්නා යන අදහසයි.

ඵ්‍රස්ස මහ බෝසතාණන් වහන්සේ ගුරු උපදේශ රහිතව තමා විසින්ම ඒ උතුම් වූ චතුරායඝී සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කරමින් සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත්වූවා. පියරජතුමාණන් (මහරජතුමාණන්) කල්පනා කළා, බුදුරජාණන් වහන්සේ ‘මගේමයි’ ශ්‍රී සද්ධර්මය මගේමයි, උතුම් මහරහතුන් වහන්සේ මගේමයි. ඒ නිසා මම ම සත්කාර කරන්න ඕනෑ. මම ම උපස්ථාන කළ යුතු යැයි කල්පනා කර වෙන කිසිවෙකුටවත් උපස්ථාන කිරීමට අවස්ථාවක් නොදී මහරජතුමා ට උපස්ථාන කරනවා. මහරජතුමාම සියළු රැකවරණය ලබාදෙනවා. සියල්ලම නිරන්තරයෙන් සිදු කරනවා. ඵ්‍රස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේට ඤාති සොහොයුරන් තිදෙනෙක් සිටියා. ඒ තමාගේ සුළු මවගේ දරුවන් තිදෙනායි. මේ සොහොයුරන් තිදෙන කල්පනා කළා, පිය රජතුමා අප කාහටවත් අවස්ථාවක් සලසා නොදී එතුමා ම පමණක් සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට දන් දෙනවා, උපස්ථාන කරනවා. එතුමාම පමණක් දන් දුන්නා. චීවර, පිණ්ඩපාත, සේනාසන, ගිලන්පස යන සිවුපසයෙන් රැකබලා ගන්නවා.

සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලෝකයට පහළ වන්නේ මොන තරම් අපහසුවෙන්ද? මොන තරම් කාලයකින්ද? නමුත් අපට ඒ බුද්ධෝපස්ථානය කරන්න අවස්ථාවක් නැහැනේ. පියරජතුමාට මොනතරම් සඳහන් කළත් එයට අවස්ථාවක් සැලසුනේ නැහැ. ඒනිසා මේ සහෝදරයින් තිදෙන කල්පනා කළා, කාටවත් විපතක් නොවන සමයක් ප්‍රයෝගයක් (යහපත් වූ ප්‍රයෝගයක් සිදුකර, මහරජතුමාගේ සිත මේ පැත්තට අරගෙන, තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේට උපස්ථාන කරන්න අවස්ථාවක් සලසා ගැනීමට සිතුවා. මෙසේ සිතාගෙන ප්‍රත්‍යයන්න දේශයක කළබැගැනියක් ඇති කළා. එනම් සණ්ඩු දබර නොසන්සුන් ස්වභාවයක් ජනයා අතර ඇති කළා. නපුරු ස්වභාවයක් ඇති නොවන්න, ඕනෑකම්නුයි සිදු කළේ. එවිට මහරජ තුමාට සිදුවෙනවා, ඒ වෙනුවෙන් සිත යොමු කරන්න. ඒ දෙය කල්පනා කරමින්ම මේ කළබැගැනිය ඇති කළේ.

රජතුමා මේ පුතුන් තිදෙන පිටත් කර හැරියා, ඒ ප්‍රත්‍යයන දේශයේ තිබූ ඒ කලබලය සන්සිදුවන්න. මේ අය විසින් ඇතිකළ දෙයක් නිසා ඉතාම පහසුවෙන් ඒ නොසන්සුන්තාවය සන්සුන් බවට පත්කළා. රජතුමා හමුවට පැමිණ සඳහන් කළා ඒ නොසන්සුන් ස්වභාවය සකස් කළා. දූන් ඒ ඇත්තෝ ඉතාම සුවපත් ව කාලය ගත කරනවා.

මේ සිදුකළ යහපත් ක්‍රියාව, දක්ෂකම නිසා මම කැමතියි කැමති වරයක් පිළිගන්වන්න. (දෙන්න) ඒ නිසා ඔබලා කැමති වරයක් ඉල්ලන්න. රට රාජ්‍යය, මුතු මැණික්, ධන ගබඩා මේ කිසිවක් අපට එපා. එසේ නම් අවශ්‍ය කරන්නේ කුමක්ද? රජතුමා ප්‍රශ්න කරනවා. සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට උපස්ථාන කිරීමට අපට අවස්ථාවක් සලසා දෙන්න. ‘ඒක නම් කරන්න බැහැ’ ඒ වරය නැතිව වෙන ඕනෑම වරයක් ඉල්ලන්න රජතුමා පිළිතුරු දෙනවා. අපට වෙන කිසිවක් එපා. අපට ඕනෑ කරන්නේ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට උපස්ථාන කරන්නයි. අපට හත් අවුරුද්දක් දෙන්න. උපස්ථාන කරන්න. රජතුමා ප්‍රතිකෂෙප කරනවා. හය අවුරුද්දක් දෙන්න. මේ ආකාරයට අවුරුද්දක් දක්වාම අඩුකර ගෙන ගිහින් තුන් මාසයක් ළඟ නතර වුණා. හොඳයි මම තුන් මාසයක් ලබා දෙන්නම්. තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩම කරවා ගෙන ගොස් උපස්ථාන කරන්න. හිඤ්ඤ සංඝයා වෙනුවෙන් උපස්ථාන කරන්න. තුන්දෙනාම බොහොම සතුටු වුණා. මොන තරම් සතුටු වෙන්න ඇද්ද මේ තුන් මාසය පුරා ඵ්‍රස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේට උපස්ථාන කරන්න අවසරය ලබාගෙන ප්‍රත්‍යයන දේශවලට පණිවිඩ යැව්වා, “අපත් උපස්ථාන කරනවා, ඔබ සියළු දෙනාමත් බුද්ධ ප්‍රමුඛ හිඤ්ඤ සංඝයා වැඩම

කරවා ගෙන ගොස් විවර, පිණිඳිපාත, සේනාසන, ගිලන්පස නම් වූ සිවුපසයෙන් උපස්ථාන කරන්න.” බොහෝ දෙනා එයට සුදානම් වූණා.

එක්තරා නගරයක නගරාධිපතිවරයෙකු පිරිසට කථා කර මසු කහවණු බොහොම ධනය දී තමන් උපස්ථාන කරන්නා සේ ඔබ සියළු දෙනාමත් මේ බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහ සඟරුවන වෙනුවෙන් උපස්ථාන කරන්නට යයි සඳහන් කළා. ඒ නගරාධිපතිතුමාගේ භාණ්ඩාගාරික තුමාත් බොහෝ ධනය දුන්නා. කල්පාන්තරයකින් පසුව ලෝකට පහළ වූ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට හමුවෙලා තිබෙනවා. උපස්ථාන කරන්න ලැබීම බොහොම දුර්ලභයි. භාණ්ඩාගාරිකතුමා නිර්ලෝභීව, කිසිදු පැකිලිමකින් තොරව බොහෝ ධනය ලබාදුන්නා. එකොළොස් දහසක් පිරිස කැඳවා, නගරයෙන් නගරයට ගොස් තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ ඒ උතුම් මහ රහතන් වහන්සේලා වෙනුවෙන් දන් පැන් පූජා කරන්නට යයි ධනය දුන්නා.

පින්වතුනේ, මේ නගරාධිපතිතුමා, ඒ වගේම භාණ්ඩාගාරික තුමා එකතුවී මේ දුන් ධනය, එකොළොස් දහස පිරිස අතරින්, බොහෝ පිරිසක් ඒ ධනය ලබාගෙන කිසිදු අයුතු ප්‍රයෝජනයක් නොගෙන බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සඟරුවන වෙනුවෙන්ම දන් පූජා කළා.

මේ අතර සිටි තවත් පිරිසක් ධනය රැගෙන ගොස් භික්ෂු සංඝයාට දන් පිළිනොගන්නවා, එම ධනය ඒ අය භුක්ති වින්දා. ඒවගේම දන් පිළිගන්වන දන්හල් වලට ගිණි තිබ්බා. ඒවා විනාශ කළා. තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩ සිටිනවා දකින්න ලැබීමේ මේ නපුරු මනුෂ්‍යයන්ගේ හදවත් වලට මේ අමා දහමෙන් සැනසිල්ලක් ලැබුණේ නැත්තේ ඇයි කියලා. අද දවසේ පවා ඔබට හිතන්න පුළුවනි නම් පින්වතුනේ, එය තමා පිනක් ලබන්න බැරිකම, පවි කිරීමේ කැමැත්ත, හිතල බලන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේට පූජා කිරීමට තිබුණු දේ ඒ අය බුක්ති විදි, දන්හලට ගිණි තියන්න තරම් මේ මනුෂ්‍යයන්ගේ සිත්වලට නපුරු ස්වභාවයක් ඇතිවුණේ පාපයක තිබෙන මහත නිසයි. ඒ අය මෙසේ සිදු කළා. මෙහි විපාකය මොකද වුණේ?

මහ රජතුමා, පුතුන් තිදෙනා, නගරාධිපතිතුමා, භාණ්ඩාගාරික තුමා, එතුමාගේ ස්වාමී දියණිවරු, ඒ වගේම දහස් ගණනක් වූ බොහෝ දෙනා ඉතා ශ්‍රද්ධාවෙන්, තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි බුද්ධාලම්භන ප්‍රීතිය ඇතිකරගෙන, තුණුරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධා ගෞරවය ඇති කරගෙන දන් පිළිගැන්වූ ඇත්තෝ, බොහෝ පිරිසක් අරහත් ඵලයට පත් නොවුණු නිසා

සුගතිගාමී වූණා. සමහර ඇත්තෝ නිවැරදි මාර්ගයට (සෝවාන් මගට වක්) ඇතුළු වුණේ නැහැ. නමුත් ඒ ඇත්තෝ ශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්තව දන් පින්කම් කළ පින් නිසා බොහෝ කාලයක් සුගතිගාමීව සැප සම්පත් වින්දා.

පින්වතුනි, මේ අතර දානයට පිළියෙල කළ දේ බුක්ති වින්ද, නපුරුකම් කළ, සොරකම් කළ, දන් හලට ගිණි තබා ඒ උතුම් ශාසනයට වරදක් කළ ඇත්තෝ සතර අපායෙහි ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපදුණා. මතකයින්, මුලින් සඳහන් කළේ කල්ප අනු දෙකකට පෙරාතුවයි මේ සිදුවීම සිදුවුණේ.

බොහෝ කාලයක් පින් දහම් සිදුකළ ඇත්තෝ සුගතිගාමී වී දිව්‍ය සම්පත් ලබමින් කල් ගත කළා. මේ දානය අයුතු ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගනිමින්, සොරකම් කර බුක්ති විදි, දන්හලට ගිණි තබා විනාශ කළ, තුණුරුවනට නපුරුකම් කළ අය ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපිද කල්ප ගණනාවක් දුක් විදිමින් ඇවිත් කකුසද, කෝණාගම, කාශ්‍යප, ගෞතම යන මහා හදු කල්පයේ පහළ වෙන සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලා හතර නමක් පහළ වෙනතෙක්ම පුණ්‍යානුමෝදනා ලබන්න නොහැකි වූණා.

අප දැන් ජීවත් වෙන්නේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයෙහි. මතු මත්තේ පහළ වෙන්නේ මෙහි බුදුරජාණන් වහන්සේ. කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ සමයෙහි දී බොහෝ දෙනා දන් පූජා කරනවා, පුණ්‍යානුමෝදනා සිදු කරනවා දැක, සසර ගමනේ දුක් විදින ඤාතීන්ට පින් අනුමෝදන් කරනවා දැක, ඒ පිනෙන් ඒ ඤාතීන් සුවපත් වන බව, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනා වලට ඇහුම් කන්දී, අපට පින් අනුමෝදන් වන්න ආකාරයක් නැද්ද? යි කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවේ දී ප්‍රේතයින් ප්‍රශ්න කරනවා. චූස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේ සමයෙහි දී දානය භොරකමින් බුක්ති විදි, දන්හල් වලට ගිනි තබා මහ නපුරු කම් කළ ඇත්තෝ දැන් කල්ප ගණනාවක් පුරා මේ ප්‍රේත විෂයෙහි දුක් විදිමින් ගමන් කර කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවේදී දැන් විමසන්නේ පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකරනවා දැකලයි. ඒ මියැදුණු ඤාතීන් පින් අනුමෝදන් වෙලා සුවපත් වෙනවා දැක “අපටත් සුවපත් වෙන්න බැරිද? කල්ප ගණනාවක් පුරා මේ දුක් විදිමින් අපි එන්නේ. අපට පින්දෙන්න කෙනෙක් නැද්ද?” මෙසේ කාශ්‍යප සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ගෙන් ප්‍රශ්න කරනවා.

“ඔබට පින් ගන්න ලැබේවි. ඒ කවදාද? මතු මත්තේ මිලගට පහළවන ගෞතම නම් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුද්ධ ශාසනයේදී බිම්බිසාර නමින් මහරජ කෙනෙක් පහළ වෙනවා. ඒ ඔබේ ඤාතිවරයෙක්.

ඒ ඥාතිවරයාගෙන් ඔබට පින් ලබාගන්නට පුළුවනි'යි කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුශාසනා කරනවා.

මා මීට කලින් සඳහන් කළා මේ ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපදුණු අයට කල්ප ගණනක් පුරා දුක් විඳිමින් පැමිණි ගමනේ මේ අයට දැනුණේ, "හෙට දවස අපට නිදහස් වෙන්න පුළුවන් කමක් ලැබෙයිද යන්න"යි. බලන්න පින්වතුනි, කල්ප ගණනාවක් පුරා දුක් විඳිමින් පැමිණි අයට කල්පාන්තරයෙහි කෙළවරට යනවිට පින් ලබන්න පුළුවනි යන හැඟීමක් එන්නේ, හෙට දවසේ සුවපත් වෙන්න පුළුවනි යනුවෙනි. ධර්මයෙහි සඳහන් කරන්නේ ඒ අදහසමයි.

පින්වතුනි, ඒ වගේම 'ඵස්ස' සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට මහත් වූ ගෞරවයෙන් දන් පිළිගැන්වූ ඇත්තෝ එනම් නගරාධිපතිතුමා - බිම්බිසාර රජු ලෙසින්, එතුමාගේ පුතුන් කිදෙනා - තුන්බෑ ජට්ඨයන් ලෙසින් (ඒ අය පැවිදි උපසම්පදාව ලබා ගෞතම බුද්ධ ශාසනයෙහි වැඩසිටියේ), භාණ්ඩාගාරිකතුමා - විශාඛ නම් සිටුවරයා, ඒ ස්වාමී දියණිය - ධම්මදින්නා තෙරණිය, උපස්ථාන කළ පිරිස - රාජ පිරිස ලෙසින් උපන්නාහ.

කල්ප ගණනාවක් පුරා බුදුපාමොක් මහ සඟරුවනට ශ්‍රද්ධා ගෞරවයෙන් දන් පිළිගැන්වූ ඇත්තෝ සසර ගමනෙහි දිව්‍ය විමානයන්හි ඉපිද, සමයක් දෘෂ්ඨිකව කටයුතු කරමින් ධර්මය සොයාගෙන පැමිණුන ගමනක නියම අවස්ථාවට ළංවූ විට ගෞතම සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දන් හමුවෙලා සිටිනවා.

අප ඉහතදී සඳහන් කළ ආකාරයට බිම්බිසාර මහ රජතුමාට රාත්‍රී කාලයේ, මහ බියකරු, සෝෂාවක් අසන්නට ලැබීමෙන් අනතුරුව හිමිදිරි පාන්දරම බුදුරජාණන් වහන්සේට සඳහන් කළානේ. ඊට පසුදින තථාගත බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ හිඤ්ඤා සංඝයා මාළිගාවට වැඩමවා දානය පිළිගැන්වූවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ මහා සඟරුවන දන් වළඳා පුණ්‍යානුමෝදනා සිදු කළා.

මළුගිය ඥාතීන්ට පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකරන්නේ කෙලෙසද?

"ඉදං වො ඤාතීනං භොතු - සුඛිතා භොහු ඤාතයො
තෙ ව තතථ සමාගහතවා - ඤාතීපෙනා සමාගතා"

'මගේ', 'අපේ' යනුවෙන් සඳහන් කරන මියැදුණු ඇත්තෝ, ධර්ම ශ්‍රවණය කරන මියැදුණු ඥාතීන් වෙනුවෙන් ඕනෑම කෙනෙකුට දන් මනසින් මෙනෙහි කර ගන්න පුළුවනි. බොහෝ කාලයක් 'මගේ, මගේ' කියලා කථා කළ මගේ අම්මා, ලොකු දුවේ, පොඩි දුවේ, ලොකු පුතේ, පොඩි පුතේ කියමින් දෙමව්පියන්ට නොලැබුණු ලෝකය අපට පෙන්වා දුන් අපේ තාත්තා, තමන්ට නොලැබුණු උගත්කම් අපට ලබාදුන් අප්පච්චි සෙවණැල්ල වගේ අප පිටුපසින් සිට අපට දිරිය ලබාදෙමින් අප්‍රමාණ දුක්විද අපගේ අනාගත දිවිය සුවපත් කරන්න කටයුතු කළ අපේ අම්මා, මේ විදියට ස්වාමියා - බිරිඳ, දුව - පුතා, සොයුරු - සොයුරියන් ඥාති හිත මිත්‍රාදීන්, අපට උදව් උපකාර කළ අපේ ඥාතීන් මේ දීර්ඝ වූ සංසාර ගමනේ ආයු ශක්තියත්, කර්ම ශක්තියත් අවසන් වී කප්පිය කළ අපේ ඥාති හිතමිත්‍රාදීන් මේ ආකාරයට මෙනෙහි කර, ඒ ඥාතීන්ට "ඉදං වො ඥාතීනං භොතු - සුඛිතා භොහු ඤාතයො" අපේ ඥාතීන්ට මේ පින් ලැබිලා ඒ අය අනුමෝදන්ව සුවපත් වෙත්වා යන අදහසින් අධිෂ්ඨාන කරන්න, ප්‍රාර්ථනා කරන්න.

"තෙ ව තතථ සමාගහතවා ඤාතීපෙනා සමාගතා"

මේ විදියට පින් ගන්න බලා සිටිනවා නම් සතර මං හන්දියක, තුන්මං හන්දියක, දොරටුව ළග, බිත්තියෙන් එහා පැත්ත මේ ආකාරයට මේ ඥාතීන් එළියේ රැදී සිටින්නේ. නමුත් කරදයක් කරන්න නෙමෙයි. කල්පාන්තරයක් පුරා, කල්ප ගණනාවක් පුරා ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපිද දුක් විඳිමින් ආවේ පින් ගන්න. අපට පින්දෙන්න යන අදහසිනුයි.

එවැනි වෙලාවක මෙලෙසින් දානාදී පින් දහම් සිදුකර සංඝයා නමින් සාංඝිකව දන් පූජා කර, පින් අනුමෝදන් කළාම ඒ ඇත්තෝ සුවපත් භාවයට පත්වෙතවා. හිඤ්ඤා සංඝයාට පැන් පූජා කළාම එයින් ස්නානය කරලා, පිපාසාව සන්සිදුවා ගන්නවා. මනුෂ්‍යයන් විසින් බැහැර කර අපවිත්‍ර දෑ කුසට අරගෙන අනුභව කර කල්ප ගණන් ජීවත් වූණු අය මොනතරම් කුසගින්න තිබුණත්, මහා කුසක් තිබුණත්, පුංචි කටක් තිබුණත් (ඉදිකටු සිදුරක් වගේ) කවදාවත් අපවිත්‍ර දෑයන් කුස පිරෙන්නේ නැතිව කල්ප ගණනාවක් ප්‍රේත විෂයෙහි දුක් විඳි ඇත්තෝ මේ විදියේ ඇත්තන්ට, ආහාර පූජා කළ පින් අනුමෝදන් කළ විට හරියට දිව්‍ය සම්පත් වගේ, දිව්‍ය භෝජන, ඇඳුම් පැළඳුම් ලෙසින් ලැබුණම මොන තරම් සැනසෙන්න පුළුවනිද? මේ ආකාරයෙන් ඒ ඇත්තෝ සැනසිල්ලට පත්වුණා. මේ පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකිරීමෙන් කල්ප ගණනාවක් දුක් විඳගෙන සසර ගමනෙ පැමිණෙන සත්ත්වයන් සුවපත් වෙතවා යයි සඳහන් කරන්නේ.

මේ සූත්‍ර දේශනාව අපි මෙලෙස කෙටියෙන් සඳහන් කළොත් මෙහි නිදනය මුල්කරගෙන ඔබට අදහසක් ඇතිකරගන්න පුළුවනි. බිම්බිසාර මහරජතුමාගේ ඥාති මිත්‍රාදීන් ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපිදී, පින් බලාපොරොත්තුව පැමිණි අයට පින්දීම මුල් කරගෙනයි මේ උතුම් සූත්‍ර දේශනාව සිදු කළේ.

තිරොකුඬෙඬසු තිට්ඨන්ති සපධි සිඛිඝාටකෙසු ච
දුචාරබාහාසු තිට්ඨන්ති ආගන්තවාන සකං සරං

තමන්ගේ පෙර විසූ ඥාති ප්‍රේතයින් තමන් විසූ ගෙය කරා ඇවිදීන් බිත්තියෙන් පිටත් හිඳ, ගෘහ සෑදියේ, හතර මංහන්දි, තුන්මංහන්දි ආදී තැන්හි හතර වෙලා සිටිනවා.

ආගන්තවාන සකංසරං - තමන්ගේ ගෙදරට පැමිණෙන ලෙසිනුයි ඒ තමන්ගේ ඥාතීන්ගේ නිවෙස් කරා පැමිණෙන්නේ. මගේ ඥාතීන්ගේ නිවෙස මගේ නිවස වගේමයි. දුරු රටකදී, නන්නාදුනන පළාතකදී, දන්නා හඳුනන කෙනෙක් හෝ තමන්ගේ ඥාතී කෙනෙක් හෝ හමුවුණොත් මොනතරම් සැනසිල්ලක් තිබෙනවද? එවැනි අවස්ථාවක තමන්ගේ ඥාතියෙක් හමුවුනොත් මොනතරම් ආරක්ෂාවක් හිතට දැනෙනවද? එලෙසින්මයි කල්පාන්තරයක් පුරා සොයාගෙන ඇවිදීන් පින් බලාපොරොත්තුව ආ ඇත්තන්ට මේ ඥාතීන්ගේ ගෙදර තමන් ගේ ගෙදර වගෙයි දැනෙන්නේ.

පහුතෙ අනපාහමහි බජ්ජහොජ්ජ උපට්ඨිතෙ
න තෙසං කොචං සර්ඨි සත්තානං කම්ම පච්චයා

බොහෝ වූ ආහාර පාන ද ඛාද්‍යාහොජ්ජ ද පිළියෙල ව ඇති කල්හි පවා ඒ ප්‍රේත ලෝකයෙහි උපන් සත්ත්වයන්ගේ අකුසල කර්ම හේතුවෙන් කිසිම නෛද්‍රයෙක් ඔවුන් සිහිනොකරයි.

පින්වතුනේ මේ අතර අවාසනාව සිද්ධ වෙන්න පුළුවනි. කල්පාන්තර ගණනාවක් පුරා ඥාතීන් සොයාගෙන පෙරුම් පුරාගෙන පැමිණියා වගේ (ඒ දානාදී පාරමිතා නොවේ) පින් ලබාගන්න. දන් ඥාතීන් දානය පිළියෙල කර තිබෙනවා, දන් පූජා කළා. අපේ අකුසල කර්මය හේතුවෙන් අපට පින් ගන්න. අනුමෝදන් වෙන්න අවස්ථාවක් සැලසුණේ නැහැ. (සත්තානං කම්ම පච්චයා)

ඒ ප්‍රේත විෂයෙහි සිටි ඇත්තන්ට ඒ වෙලාවේ පින් අනුමෝදන් වීමට අවස්ථාවක් සැලසුණේ නැතිනම් ආහාර පාන සකසා දන් පූජා කළත් ඒ ඥාතීන් පින් අනුමෝදන් කළේ නැතිනම් ආහාර ලබන්න නොහැකියි. හිඤ්ඤ සංඝයා වෙනුවෙන් දානය පූජා කර ඒ ඥාති හිතමිත්‍රාදීන් සිහියට නගාගෙන “ඉඳං වො ඤාතිනං හොතු - සුඛිතා හොන්තු ඥාතයෝ..... ආදී වශයෙන් පින් අනුමෝදන් විය යුතුයි. එවිටයි ඒ ඇත්තන්ට ආහාර, ඒ වගේම වස්ත්‍ර, පැන් ලබන්න පුළුවන්කම ලැබෙන්නේ.

සත්තානං කම්ම පච්චයා - මේ ඥාති ප්‍රේතයින්ට පින් නැත්නම් ලබන්නට මේ ඇත්තන්ට මේ අවස්ථාවෙන් වත් ගැලවෙන්න නොහැකි වුණොත්, මේ ඥාතීන් ඔවුන් සිහි නොකරන්න පුළුවනි. (පින් නොදී සිටින්න පුළුවනි) දානය පූජා කළ පළමු දිනයේ බිම්බිසාර රජතුමාට පින්දීමට අවස්ථාව සැලසුණේ නැත්තේ ඒ නිසයි. මේ ඥාති ප්‍රේතයින්ට මොනතරම් දුකක් දැනෙන්න ඇතිද? ඔබ පවසන ආකාරයට නම් “අවුරුදු ගණනාවක් පුරා බලාපොරොත්තුව සිටි දේ ලැබෙන්න තිබුණු දේ, ලැබෙන්න ම ගිහින් නොලැබුණා. ආයෙ ඉතිං කචදාද ලැබෙන්නේ?” ඒ වගේම මේ ඥාති ප්‍රේතයින් පින් ලබන්න කල්පාන්තර ගණනාවක සිට පැමිණි ඇත්තෝ ඒ අවස්ථාවේ මොන තරම් දුකක් ලැබෙන්න ඇතිද?

ඵචං දදුන්ති ඤාතිනං යෙ හොන්ති අනුකම්පකා
සුචිං පණිතං කාලෙහ කප්පියං පානහොජ්ජනං

මේ අතර යම් ඥාති හිත මිත්‍ර පිරිසක් මේ ජීවිතයේදී හිඤ්ඤ සංඝයා වෙනුවෙන්, මියගිය ඥාතීන් සිහිපත් කර (මතකයට නගාගෙන) මගේ අම්මා, මගේ තාත්තා (අප්පච්චි) දරුවන්ගේ අම්මා, දරුවන්ගේ තාත්තා, අක්කා, අයියා, නංගි, මල්ලි, ස්වාමියා, බිරිඳ, ඥාති හිත මිත්‍රාදීන්, සොයුරු සොයුරියන් මියගිය ඥාතීන් සිහියට නගා ගෙන, ඒ ඇත්තන් කෙරෙහි සිහිය පිහිටුවා ගෙන මේ පින් අනුමෝදන් ව සුවපත් වේවා යයි අධිෂ්ඨාන කළාම, ප්‍රාර්ථනා කළාම පින්වතුනේ ඒ ඇත්තන්ට දිව්‍ය පැන් පොකුණු පහළ වෙලා, ස්නානය කර, පැන් බී, දන් ලබාගෙන සුවපත් වී දිව්‍ය වස්ත්‍ර ලබා සැනසෙන්න පුළුවනි.

පහුතෙ අනපාහමහි සකච්චිං අනුමොදුරෙ
ඵරං ජීවන්තු නො ඤාති යෙසං හෙතු ලහාමසෙ
අමනාකං ච කතා පූජා දායකාව අභිප්ඵලා

පින්වතුනේ, මෙසේ දන් පූජා කර පින් අනුමෝදන් කළා ම, ඒ ඇත්තෝ බොහොම සතුටට පත්වී, සැනසිල්ලට පත්වෙනවා. ඒ විතරක් නොවේ. ඒ ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපිද පින් අනුමෝදන් වී සුවපත් වූ ඇත්තෝ නැවතත් මේ පින් අනුමෝදන් කළ, මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජීවත්වන ඇත්තන්ට ආශීර්වාද කරනවා. “විරං ජීවන්තු නො ඤාති යෙසං හෙතු ලභාමසෙ.”

අප පුණ්‍යානුමෝදනා සිදු කරන අම්මා, තාත්තා, ඥාතීන් මේ භවයෙම වෙන්වත් පුළුවන්. නැත්නම් කල්ප ගණනාවකට ඉහත දී වෙන්වන පුළුවන්, බොහෝදෙනා වාරිත්‍රාණුකූලව හත් දවසෙන්, තුන් මාසෙන්, අවුරුද්දෙන් වෙන්වන පුළුවන්, මේ ආකාරයට පින් දෙන විට ඔවුන්ට සමීපම අවස්ථාවක් වෙන්වන පුළුවන්, අපව මෙනෙහි කර අපට පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකර ඒ ඇත්තෝ හැම දෙනාම බොහෝ කාලයක් සුවපත්ව ජීවත් වේවා යනුවෙන් සෙත් ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

අමහාකං ව කතා පූජා දායකා ව අතිස්ඵලා

අපටත් මහත් වූ පූජාවක්. අපේ ඥාතීන්හු උතුම් වූ පූජාවක් සිද්ධ කළා. ඒ දන්දුන් දායක ඇත්තන්ට නිශ්ඵල වූණේ නැහැ. ඒ ඇත්තන්ටත් පූජා කළ ඇත්තන්ටත් යහපතක් මයි සිද්ධ වූණේ. අපට පින් දුන්නා කියලා ඒ ඇත්තන්ට හිඟ වූණේ නැහැ. දෙන්න, දෙන්න වැඩි වෙනවා. එක් පහතකින් පහත් දහසක් දල්වූවත්, මුල් පහතේ ආලෝකය අඩුවෙන්නෙ නැහැනේ. දෙන අයට කොපමණ දුන්නත් අඩු වෙන්නේ නැහැනේ.

**හ හි තතථ කසී අතථී ගොරකෙඛතථ හ විස්සති
ව න්ඤාතා ත දිසී නතථී හිරඤ්ඤදුභ කයාකකායං
ඉතො දිඤ්ඤාන යාපෙහති පෙතා කාලකතා තහීං**

ඒ ප්‍රේත ලෝකයෙහි ගවයින් ආරක්ෂා කිරීමක්, සත්‍ය පාලනයක් නැත්තේය. වෙළඳාමක් නැත්තේය. ජීවිතය රැක ගැනීමට සමීපත් ලැබීමට හේතු වූ යමක් නැත්තේය. ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපිද, මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජීවත්වන ඇත්තන් විසින් අනුමෝදන් කරන පින් පමණක්මයි ලබන්න පුළුවන් වන්නේ.

පින්වතුනේ, ඔබට ඇහෙනවානේ තට්ටු හතක මාලිගාවක් තිබුණත්, රනින් කළ ඇඳක නිදාගෙන සිටියත්, කසී සළ පොරවාගෙන සිටියත්, තෘෂ්ණාවෙන් යුතු මේ ඇත්තන්ට නිධානය වූණේ, මා මුලින් සඳහන් කළ

පරිදි සංඝයා සතු දේවල්, සංඝයා වෙනුවෙන් පූජා කිරීමට රැගෙන ආ දේවල්, සොරාකෑම නිසා, ඒ වගේම පස් පව්, දස අකුසල් කරන ඇත්තන්ට මොනතරම් පිරිවර, ධනය, බලය තිබුණත් මේ අයත් සතර අපායේ තැනක හෝ මේ සඳහන් කරන ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපිද එතනින් නිදහස් වෙන්න බැරිව මොන තරම් කාලයක් දුක් විදගෙන හඬ - හඬා යන්න පුළුවනිද? ඒ ප්‍රේත විෂයට පැමිණි අයට මේ මිනිස් ලොව වෙසෙන ඥාතීන් විසින්ම පින් දෙන්න ඕන. මෙය දුර්ලභ අවස්ථාවක්.

කොහොමද පින් අනුමෝදන් කරන්නේ,

**උඤ්ඤාමෙ උදුකං වට්ඨං යථා හිඤ්ඤානං පච්ඡාති
ඵච්චමෙව ඉතො දිඤ්ඤානං පෙතානං උපකප්පති**

**යථා වාරිවහා පුරා පරිපුරෙහති සාගරං
ඵච්චමෙව ඉතො දිඤ්ඤානං පෙතානං උපකප්පති**

අපේ මිය ගිය ඥාතීන්ට මේ පින් අනුමෝදන් වේවා. ඒ ඇත්තෝ මේ පින් අනුමෝදන්ව සුවපත් වේවා යයි අධිෂ්ඨාන කරනවා. මෙලෙසයි පුණ්‍යානුමෝදනා සිදු කරන්නේ. මේ පින් ලැබෙන්නේ කොහොමද?

උස් බිමකට වැටෙන ජලය පහතට ගලා යන්නා සේ, ඒ ආකාරයට අනුමෝදන් කළ පින් ඒ ප්‍රේත විෂයෙහි ජීවත්වන ඇත්තන්ට ලැබෙනවා. ඇළ, දොළ, ගංගා ගලාගෙන ගොස් මහ සයුර පුරවන්නේද එලෙසින් මේ පින් ලබාගෙන ප්‍රේත විෂයෙහි සිටින අය සුවපත් වෙනවා යන අදහසින් සිද්ධ කරන්නේ. පින් දිය යුත්තේ කෙලෙද?

සිකින් පින් දෙන්න ප්‍රථමයෙන් ඔබේ මනස සකසා ගත යුතුයි.

**අදාසී මෙ අකාසී මෙ ඤාතිමිත්තා සඛා ව මෙ
පෙතානං දුක්ඛිණාං දුස්සා පුබ්බෙ කතමනුස්සරං**

ඒ මියගිය ඥාතීන් ජීවත්ව සිටි කාලය තුළදී කරන ලද යුතුකම්, උපකාර සිහි කරමින්, අපට මේ මේ ආකාරයට කටයුතු කළා. අම්මා, තාත්තා කරන ලද යුතුකම් කොපමණද? ගුණබර ස්වාමි දියණියක්, ස්වාමි පුත්‍රයෙක් ඒ ඥාතීන්වය මෙනෙහි කර, පුබ්බෙ කතමනුස්සරං - ජීවත්ව සිටියදී කළ කී දෑ මෙනෙහි කර පින් දෙන්න.

හ නි රුහනං ච සොකො වා යා වඤ්ඤා පරිදෙවනා
හ තං පෙනානමභට්ඨාය ඵලං තිට්ඨනති ඤාතයො

ඔබ මොනතරම් හඬ හඬා වැළපී සිටියත්, හ නි රුහනං ච සොකොවා යා වඤ්ඤා පරිදෙවනා, හැඬීමෙන්, ශෝක කිරීමෙන්, පරිදේවයට (වැළපීමෙන්) පත් වීමෙන් මියගිය ඤාතීන්ට නම් ඉන් ප්‍රයෝජනයක් නැහැ. ඔබට වෙහෙසක් පමණයි. පරමාර්ථ ධර්මය අනුව අනිච්ච, දුක්ඛ, අනත්ත ත්‍රිලක්ෂණ ධර්මය තේරුම් අරගෙන හිත සුවපත් කරගෙන දානාදී පින්කම් සිදුකර, ඉහත සඳහන් ආකාරයෙන් මියැදුණු ඤාතීන්ගේ ගුණ සිහිපත් කර පින් අනුමෝදන් කලා ම ඒ ඇත්තෝ සුවපත් වෙනවා.

අයං ඛො දුක්ඛණා දිනා සඤ්ඤානි සුප්පට්ඨිතා
දිසරත්තං හිතායසං ධානසො උපකප්පති

සංඝයා කෙරෙහි පුණ්‍ය ක්‍ෂේත්‍රයක් බඳු වූ ආයච්චි සභ රුවනින් පැවත එන සභ පරපුරට අප දන් පූජා කරනවා, මේ දක්ෂිණා පූජා කරනවා, මේ දානය උන්වහන්සේලා වෙත පවරා, උන්වහන්සේ ඒ දන් ලබා සුවපත් වුණා. සීල, සමාධි, ප්‍රඥා ගුණ වඩාගෙන නිවනම අරමුණු කරගෙන පිළිවෙත් පුරාගෙන ම වැඩම කරනවා. ඵ වගේම මියැදුණු සියළු ප්‍රේත විෂයන්හි පුණ්‍යානුමෝදනා ලැබූ සියළුම ඤාතීන්ට, දිසරත්තං හිතායසං දීර්ඝ කාලයක් හිත සැප පිණිස විපාකය ලැබෙන්නේය. සුවපත් වන්නේය.

පින්දීමට නොහැකි වුණා නම් මේ බුද්ධෝත්පාද කාලයේදී, ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ශාසනය පවතින කාලයෙන්, කල්පාන්තරයක් දුක් විදින්න වෙයි.

ඔබ සැමදෙන නමින් පරලෝ සැපත් ඔබගේ ඤාතීන්ගේ ඤාතීත්වය සිහිපත් කරන්න. අම්මා, තාත්තා, (අප්පච්චි) ස්වාමියා, බිරිඳ, සුසුමට - සුසුමක් ගැටෙනවා මෙන් ඩිරෝදුකිභුතා (කිරිසි වතුරයි වගේ) ජීවිතය ගත කලා. ඒ මගේ දෙමව්පියෝ, මගේ දරුවෝ, සොයුරු - සොයුරියන්. ඒ අයට කල්පාන්තරයක් දුක් විදින්න දෙන්න බැහැ. මේ සූත්‍ර දේශනාවේ සඳහන් කළ ආකාරයෙන් පුණ්‍යානුමෝදනා සිදු කලාම ඒ අයගේ සසර පැවැත්ම කෙටි කරගන්න පුළුවනි. ප්‍රේත විෂයෙහි අත්මිදිලා දිව්‍ය ආත්මයක් ලැබ සමයක් දෘෂ්ඨික බවට පත්වෙලා දහම සෙයාගෙන ආවොත්, පින්වතුනි මේ උතුම් බුදු බණ ඇසෙන විට හිත සුවපත් කරගෙන, බුද්ධ ප්‍රසාදය ඇතිකරගෙන, තුණුරුවන්

කෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇති කරගෙන ධර්මයට ළං වුණාම කවදාවත් නැවත සසර අපායෙ නොවැටෙන්න, ප්‍රේත විෂයකට නොවැටෙන්න, අමා නිවනින් සැනසෙන්න පුළුවනි. ඒ අධිෂ්ඨානයයි මේ උතුම් සූත්‍ර දේශනාවෙන්, පුණ්‍යානුමෝදනාව නමින් සිද්ධ කළේ. මේ උතුම් සූත්‍ර දේශනාවෙන් පුණ්‍යානුමෝදනාව පිළිබඳ තරමක හෝ අදහසක් බවට ඇතිවෙන්නට ඇති.

ඔබ සැම දෙනාමත්, මියගිය ඤාතීන් උදෙසා පුණ්‍යානුමෝදනා සිදුකරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා නේ. ප්‍රේත විෂයෙහි ඉපිදී සිටිනවා නම් එයින් අත්මිදී සසර ගමන කෙටි කර ගනිමින් සුගතිගාමී වී දුක්ඛ, සමුදය, නිරෝධ, මාර්ග නම් වූ උතුම් චතුරාර්ය් සත්‍ය ධර්මය අවබෝධයෙන් නිවනින් සැනසීම ලැබේවායි අධිෂ්ඨාන කරමු.

සාධු ! සාධු ! සාධු !

පුණ්‍යානුමෝදනාව

☐ තුරුලිය මත නොවේ අප හඳු තුලම	පිපී
පින්මල් පොදි බැඳන් උරෙහුර එකට	හැපී
සහසක් බුදුවරුන්ගේ පා සහල	සිපී
නිවනේ රුවන් දොර ලහ මුණ ගැසෙමු	අපී ☐

www.buddhismforyou.org

සිරි සුදසුන් අරමෙහි වැඩ වෙසෙන අති පුජනීය නායක ස්වාමීන් වහන්සේ ඇතුළු සියළුම ස්වාමීන් වහන්සේලාට මේ ධර්ම දානමය කුසල් බලයෙන් නිදුක් නිරෝගී සුවය විර ජීවනය සැලසේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමු.

මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථයෙහි දායකත්වය ගෙන කටයුතු කරන ඔස්ට්‍රේලියාවේ පදිංචි ප්‍රසන්න මාලිනිද පුතුව හා අසන්නා දියණියටත්, හෙතුවලි කුඩා දියණියටත්, ඉතාලියෙහි රොහාන් සංජීව, තුෂාර ඉන්දික යන දරුවන්ටත් මෙම ධර්ම දානමය කුසලය අනුමෝදන් වේවා! සැමට උතුම් නිර්වානාවබෝධය වේවා!